

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ**

2019 жылғы 10 қазан

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы Д.Н. НАЗАРБАЕВА жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті сенаторлар, шақырылған лауазым иелері! Сенаттың кезекті отырысын бастайық. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 44 депутат. Қажетті кворум бар. Сенаттың отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті депутаттар, күн тәртібінің жобасы сіздерде бар, келісесіздер ме?

ОРНЫНАН. Келісеміз.

ТӨРАҒА. Онда күн тәртібі бойынша дауыс берейік. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 43 депутат, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Күн тәртібі бекітілді.

Құрметті депутаттар, күн тәртібіндегі бірінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы бірінші оқылымда қаралады.

Заң жобасы бойынша баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің міндетін атқарушы Қайырбек Айтбайұлы Өскенбаевқа беріледі.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Рақмет.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Сіздердің қарауларыңызға «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы енгізілді.

Заң жобасы тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласын реформалау мақсатында әзірленді және келесі негізгі мәселелерді шешуге бағытталған.

Бірінші, «Бір үй – бір бірлестік – бір шот» қағидаты бойынша «мүлік иелерінің бірлестігі» коммерциялық емес ұйымның жаңа нысанын құру жолымен басқару органдарының қызметін реттеу.

Бұл ретте пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлардың иелері көппәтерлі бір тұрғын үйде заңды тұлға болып табылатын мүлік иелерінің бірлестігін құрғысы келмеген жағдайда

барлық пәтерлер мен тұрғын емес үй-жайлардың иелері заңды тұлға құрмай көппәтерлі тұрғын үйді тікелей бірлесіп (қарапайым серіктестік) басқара алады.

Ұсынылып отырған принцип әрбір үйді басқару бойынша жеке тәсілді көздейді. Мүлік иелерінің әрбір бірлестігі өздерінің ағымдағы шоты мен жинақ шотын ашатын болады.

Аталған шара пәтер иелері кооперативтері және басқарушы компаниялар тарапынан қызметтер мен тарифтерді тұрғындарға күштеп таңуды жоюға мүмкіндік береді және тұрғындардың қаражатының ашық жұмсалуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ тұрғындарға басқару тәсілін, яғни өздерінің басқару органдары немесе басқарушы компаниялар арқылы таңдау құқығын жасауға мүмкіндік береді, басқарушы компаниялар келісімшарт негізінде тартылатын болады.

Екінші, кондоминиум объектісінің ортақ мүлкіне күрделі жөндеу жүргізудің жаңа тетігін енгізу.

Бұл тұрғындарға қаражаттың түсуін және осы ақшаның мақсатты жұмсалуды мониторингілеу арқылы өз үйлерін ғана күрделі жөндеуге қаражат жинауға мүмкіндік береді. Күрделі жөндеу жүргізуге қаражат жинаудың және жеңілдетілген қарыз алудың механизмі әзірленді.

Бұл схемаға жергілікті атқарушы органдар да қатысады, олар басқару органының өтініші бойынша күрделі жөндеу жүргізу қажеттілігі туралы шешім қабылдайды, жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеуді ұйымдастырады, техникалық тексеру және энергия аудитін жүргізеді.

Үшінші, басқару органдары қызметінің ашықтығын арттыру.

Пәтерлер, тұрғын емес үй-жайлар иелері және тұрғын үй құқық қатынастарының басқа да субъектілерімен өзара қарым-қатынасын жақсарту және бизнес процестердің ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласын электрондық-ақпараттық ресурстар мен жүйелерді енгізу арқылы цифрландыру көзделген.

Төртінші, тұрғын үй-құрылыс және тұрғын үй кооперативтерінің қызметін жетілдіру.

Тұрғын үй-құрылыс кооперативтерінің қызметінде бұзушылықтарды болдырмау үшін кооператив құрылған кезде тек бір көппәтерлі тұрғын үй үшін құрылатын болады, мүшелер саны пәтерлер санынан аспауы тиіс және құрылыс мемлекеттік тіркеуден кейін және жалдау құқығында немесе жеке меншігінде жер учаскесі болғанда жүргізіледі.

Заң жобасы аясында жергілікті атқарушы органдарға қосымша өкілеттіліктерді беруді қарастырады, олар:

1) газ, газбен жабдықтау саласындағы мемлекеттік бақылауды және әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінде қауіпті техникалық құрылғылардың қауіпсіз пайдаланылуын қадағалауды жүзеге асыру (тұрғын үй инспекциясы жұмысшыларына мемлекеттік инспектор мәртебесі беріледі);

2) қалаға бірыңғай сәулеттік келбетін беру үшін жергілікті бюджет қаражатынан қасбеттерді, шатырларды жөндеу (аталған шаралар қымбат болып келеді, сондықтан да тұрғындар қажетті қаражатты жинай алмайды);

3) су басу аймақтарында тұрғын үйдің жұмыс істеу тұрақтылығын арттыру (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың әкімдіктеріне су басу

аймақтарында тұрғын үйдің жұмыс істеу тұрақтылығын арттыру, ықтимал төтенше жағдайлар кезінде халықтың тіршілігін қамтамасыз ету, су басу аймақтарынан халықты уақытша көшіру үшін тұрғын үй салу жөніндегі іс-шараларды қаржыландыруға және іске асыруға мүмкіндік беру ұсынылады);

4) меншік иелері бірлестігі қатысушыларының шығындарын кейіннен өтей отырып, жергілікті бюджет қаражатынан қайтарымды негізде лифтілерді жөндеу және ауыстыру;

5) кондоминиум объектісінің ортақ мүлкінің құрамына оны тіркей отырып, жер учаскесін енгізу;

6) апатты көп пәтерлі тұрғын үйлерді, яғни негізгі салмақ түсетін конструкциялары көтергіш қабілетін жоғалтқан және одан әрі пайдаланылуы тұрғындардың өміріне қауіп төндіретін ғимараттарды бұзуды ұйымдастыру.

Заң жобасы шеңберінде «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру мақсатында жол салу/қайта жаңарту үшін жергілікті атқарушы органдардың кең таралған пайдалы қазбаларға жер қойнауын пайдалану құқығын берудің оңайлатылған тәртібін көздейтін жер қойнауын пайдалану мәселелері бойынша түзетулер ұсынылды. Сондай-ақ жер қойнауын пайдалану құқығын беру бойынша шұғыл рәсімдік мәселелерді шешуге бағытталған өзгерістер ұсынылады.

Қолданыстағы авиациялық заңнаманы қазақстандық әуекомпаниялардың IPO-ға шығуы үшін қажетті халықаралық талаптарға сәйкестендіру мақсатында «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиациялық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына тұрақты рейстерді орындайтын қазақстандық әуекомпаниялардың халықаралық рейстерді орындауға құқықтылығын сақтауға бағытталған толықтырулар мен өзгертулер ұсынылады.

Осы өзгерістерді қабылдау Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану саласындағы заңнаманы халықаралық тәжірибеге сәйкес келтіруге айтарлықтай үлес қосады және қазақстандық әуекомпаниялардың ұшу құқығын сақтаудың нақты механизмдерін ұсынады.

Құрметті депутаттар! Осылайша, жаңа түзетулерді қабылдау халықтың тұрғын үй жағдайын жақсартуға, тұрғын үй-коммуналдық субъектілері арақатынасын реттеуге және ыңғайлы, қауіпсіз өмір сүру ортасын құру арқылы халықтың өмір сапасын арттыруға мүмкіндік береді.

Назарларыңызға рақмет. Қолдауларыңызды сұраймын.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Қайырбек Айтбайұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сенатор Әбдікерев.

ӘБДІКЕРОВ Р.Қ. Рақмет.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, қадірлі әріптестер! Бүгінгі қарастырылып отырған тұрғындарды көптен бері алаңдатып жүрген заң жобасының негізгі мақсатының бірі – тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында қызмет көрсетуді жеңілдетіп, тұрғындардан түсетін қаражаттың мақсатты және ашық түрде жұмсалуды қамтамасыз ету болып табылады.

Осыған орай сұрақ. Осы салада ашықтықты қамтамасыз ету үшін тұрғын үй қоры мен тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықтың бірыңғай ақпараттық жүйесін құру заң жобасында қандай бағытта қарастырылған және осы салада цифрландыру барысы қалай жүзеге асады?

Осы туралы білгім келеді. Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Шынында да бұл халықтың арасында ең көп туындайтын сұрақ. Біз сол үйлерді басқарып отырған адамдардың ақшаны тиімді игеріп жатқанын, не игермей жатқанын көре алмай отырмыз. Сол көп наразылық тудырады.

Осы мәселені шешу үшін біз заңға стандарт енгіздік, ол «Е-шаңырақ» цифрлық платформа. Қазір бүкіл облыс орталықтарында «Е-КСК» бағдарламалары іске асып жатыр. Ол әр үйдің қарым-қатынастарын цифрландырып, информация беріп жатыр. Бірақ біз мына заң бойынша бір стандартқа келтіріп жатырмыз: әр адам өз үйіндегі бүкіл шығынды көру керек, сол үйді басқаратын компаниялар ақшаны қайда жұмсап жатыр, не істелініп жатыр, соны телефондағы приложение арқылы толықтай (үйде отырсыз ба, жұмыста отырсыз ба) көру керек. Ол бағдарлама дайын. Заң қабылданғаннан кейін сол бағдарламаны біз іске асырамыз. Цифр түрінде ол бағдарлама дайын.

Әр адам, әр тұрғын өз пәтерінің, өз үйінің бүкіл шығындарын көріп отырады, өз пікірін айтып отырады, өз дауысын беруге құқығы бар.

ТӨРАҒА. Ол бағдарламаны іске асыру үшін қанша уақыт керек?

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Ешқандай уақыт керек емес. Ол бағдарлама дайын. Қазір заң қабылданғаннан кейін оны ресми түрде біз мемлекеттік қызметтерге тіркейміз. На вторичном рынке очень много компаний, оказывающих услуги по обслуживанию данных домов. Мы не лезем в этот сектор, который находится в конкурентной среде, но дали платформу и говорим: вы обязаны в соответствии со стандартами, которые мы прописали в законах, оказывать людям услуги. Независимо от того, кто обслуживает, человек должен видеть все затраты по своему дому, все затраты по приборам учета, должен иметь право высказывать свое мнение. Понятно, что мы не можем ходить постоянно на собрания. Но человек имеет право голосовать электронно через телефонное приложение. Таким образом мы хотим обеспечить прозрачность управления домом и прозрачность расходования всех средств.

ТӨРАҒА. Сенатор Көбенов.

КӨБЕНОВ М.Ш. Каирбек Айтбаевич, у меня два вопроса.

Первый вопрос. Проведена ли ревизия технического состояния лифтов по всем городам Казахстана? Какова потребность плановой замены лифтов по годам? Сколько средств на это потребуется?

Второй вопрос. В предлагаемом проекте закона говорится, что местные исполнительные органы власти при наличии бюджетных средств должны осуществлять

ремонт и замену лифтов. А если в бюджете не запланированы средства, кто будет заниматься заменой лифтов, если учесть, что жители этого сделать не в состоянии?

Надо обратить внимание на то, что лифты – это технически сложные устройства, от их исправной работы зависит жизнь людей. Немало случаев, когда лифты падали.

Согласно данному законопроекту фасады домов обязаны делать местные исполнительные органы власти. Да, нам нужны красивые города. Но безопасность проживания людей, я полагаю, прежде всего.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Нами проведен мониторинг всех лифтов, которые имеются в нашей стране, 23476 лифтов, из них 22998 пассажирские лифты, из них 4400 требуют замены, 1600 требуют капитального ремонта. Примерную стоимость этих работ на РБК мы вносили, около 40 миллиардов тенге.

Прежде чем вносить данные предложения в законопроект, был апробирован опыт города Нур-Султана, где акимат за счет собственных средств, так как замена лифтов является дорогостоящей, производил замену лифтов и в рассрочку до 15 лет передавал данные лифты владельцам домов. В ежемесячных счетах порядка 2–3 тысяч тенге плюс за замену лифтов данная оплата производилась.

Вы совершенно правильно говорите, данный вопрос нельзя пускать на самотек. Мы сейчас провели анализ и подготовили схему, по годам расписали срок износа, и график замены данных лифтов, позже представим вам. Акиматам данные схемы в виде Дорожной карты будут направлены, они ежегодно должны обновлять такое-то количество лифтов, срок действия которых истек.

Кроме того, как я уже говорил, мы провели анализ, оказывается, у нас 18 нормативных документов, которыми должны были руководствоваться при эксплуатации и замене лифтов. Не то, что простые обыватели, даже специалисты не могли в этих 18 документах разобраться. Мы все свели в единый документ, разработали единые стандарты, какие лифты должны завозиться, как они должны эксплуатироваться, как утилизироваться, то есть полный цикл работы.

ТӨРАҒА. Мы надеемся, что эта информация будет доступна, она будет в интернете, то есть о планах акимата.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Да, обязательно в каждом регионе.

ТӨРАҒА. Сенатор Дюсембаев Гумар Ислямович, Ваш вопрос.

ДҮЙСЕМБАЕВ Ғ.И. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы. Менің сұрағым баяндамашыға.

Заң жобасындағы басты жаңалықтардың бірі барлық көппәтерлі тұрғын үйлерді кондоминиум объектісі ретінде тіркеу. Әкімдіктердің жергілікті бюджеттің қаражаты есебінен бір жыл ішінде кондоминиум объектілеріне техникалық зерттеп қарауды жүргізуге және құжаттарды рәсімдеуге міндетті екендігі ұсынылады. Ал статистикаға сай қазіргі таңдағы 78 мың көп қабатты үйдің бар болғаны 21 мыңы немесе 27 пайызы кондоминиум

объектісі ретінде тіркелген. Сондықтан да бір жылдық мерзім жеткіліксіз болып көрінуі мүмкін. Осыған байланысты екі сұрағым бар.

Біріншіден, тұрғын үйлерді жеделдетіп және тиімді тіркеу үшін қандай іске асыру тетіктерін көздеп отырсыздар?

Екіншіден, осы кондоминиум объектілерін заңдастыру қанша қаражатты қажет етеді? Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Қазіргі пайдаланып жүрген заңда сіз айтып отырған кондоминиумды тіркеу көп жұмыс болатын: жиналыс өткізу керек, ол жиналыста түгел үй иелері келісу керек, сосын біраз құжатты нотариалды кеңселерде тіркеп, оны Әділет министрлігіне беру керек. Сол тетіктерді түгел алып тастадық.

Қазір жиналыста екі адам өз пікірін айтса, кондоминиумде тіркеу болады, бірақ ол екі адам үйдің иесі болмайды, бүкіл үйдің иелері автоматты түрде кондоминиумға тіркеледі, сол екі адамның шешімі. Екіншіден, нотариалды қағаздар деп отырмыз, олар толықтай алынып тасталды. Өйткені базадан алынады. Үшіншіден, біз осы міндетті жергілікті әкімшілікке беріп отырмыз. Осы үйлерді тіркеу үшін бүкіл Қазақстан бойынша 9 миллиард теңгедей қаражат керек екен және бүкіл система автоматтандырылды. Сол себептен бір күннің ішінде тіркеуді жасауға болады. Ол система жұмыс істеп жатыр, біз Мәжілісте заң қаралып жатқанда іс жүзінде қалай тіркелетінін пилоттық түрде тексеріп келдік.

ТӨРАҒА. Сенатор Бортник Михаил Михайлович, Ваш вопрос.

БОРТНИК М.М. Рақмет, уважаемая Дарига Нурсултановна.

Уважаемый Каирбек Айтбаевич, проект рассматриваемого закона предусматривает внедрение нового механизма проведения капитального ремонта общего имущества кондоминиума. В рамках данного механизма местные исполнительные органы при необходимости проведения капитального ремонта организуют разработку проектно-сметной документации, проводят техническое обследование и энергоаудит.

Вместе с тем на сегодняшний день в местных бюджетах финансовых средств на проведение вышеуказанных работ не предусмотрено, как и не предусмотрены для этого трансферты из республиканского бюджета.

Первый вопрос. Как будет решаться данная проблема?

Второй вопрос. Не противоречат ли эти два принципа: с одной стороны, мы максимально создаем самоуправление, самофинансирование, с другой стороны, вкладываем в зависимости от местных исполнительных органов и бюджета? Спасибо.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Михаил Михайлович, большой блок вопросов уделен капитальному ремонту домов. На сегодняшний день из 78 тысяч домов, которые у нас находятся, 18 тысяч 120 домов требуют капитального ремонта, это порядка 650 миллиардов тенге при средней стоимости ремонта 35-40 миллионов тенге на каждый дом. Поэтому нами разработан механизм.

Вы знаете, что в Послании Президента Касым-Жомарта Кемелевича от 2 сентября этого года было дано поручение уделить этому вопросу особое внимание и в течение двух лет выделить 30 миллиардов тенге. Мы подразумеваем, что эти деньги будут на револьверной основе. Плюс 50 процентов софинансирования местных исполнительных органов. Акимату выдается возвратный бюджетный кредит. Акимат собирает пул тех домов, где необходимо провести капитальный ремонт. Затем акимат заключает соглашение с владельцами данных домов, разрабатывает ПСД и проводит капитальный ремонт.

На накопительном счете банки второго уровня (пока изъявил желание участвовать только один банк «ЖССБК»), условно говоря, накапливают деньги. В случае если за восемь лет этой суммы по возврату недостаточно, тогда «ЖССБК» под 2 процента выдает кредит. Здесь никаких залогов не нужно, никаких дополнительных затрат не нужно, потому что те же накопительные деньги после ремонта продолжают поступать. То есть из этих же денег «ЖССБК» потом свои финансовые ресурсы возвращает. Поэтому мы думаем, что этот револьверный механизм позволит нам максимально охватить капитальным ремонтом дома.

Также местным исполнительным органам было дано полномочие для облегчения жильцам, что местные исполнительные органы для придания единого архитектурного стиля городу имеют право на местный бюджет взять расходы по фасадам и крышам. Это практически более 50 процентов затрат. Если местный исполнительный орган примет такое решение, как дополнительный бонус, то жильцам придется возвращать 45-50 процентов средств после капитального ремонта.

Дариға Нурсултановна, самое главное, когда в 2011 году мы начинали эту работу, первоначальной ошибкой было то, что людям сказали, что на эти деньги какой хотите, такой ремонт и проводите. Кому-то нужно было только крышу сделать, кому-то побелить и покрасить. Это неэффективно. Без полной модернизации эти деньги, получается, выброшены на ветер. Поэтому было принято решение о том, чтобы направлять средства только на капитальный ремонт, на крышу, фасад, термомодернизацию и трубы. Только тогда будет экономия по теплу, по другим параметрам. И только полный ремонт позволит жильцам чувствовать, что у них по-настоящему сделан ремонт.

ТӨРАҒА. Это долгосрочные инвестиции, которые на многие годы решают проблемы кондоминиума, чем каждый год латать дыры.

Сенатор Мұқашев Төлеубек Төлеуұлы, сіздің сұрағыңыз.

МҰҚАШЕВ Т.Т. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

У меня два вопроса.

Первый вопрос. Сегодня на практике собственник квартиры напрямую заключает договор с КСК, и все вопросы по содержанию, обслуживанию и ремонту решаются через КСК. Теперь же согласно законопроекту собственники квартир будут обязаны образовывать объединение собственников имущества (ОСИ), которое привлекает управляющую компанию, которая, в свою очередь, заключает договор с сервисной организацией. При этом каждому из них необходимо платить заработную плату, а это, ни много ни мало, директор, бухгалтер, юрист, а также содержание офиса. Все это будет

оплачиваться за счет жильцов дома. Структура становится неуправляемой, бюрократической, случись что, крайнего не найдешь.

Вопрос: не приведет ли принятие данного законопроекта к удорожанию коммунальных платежей и дальнейшему ухудшению положения дел на местах?

Второй вопрос. На заседании комитета мы поднимали вопрос касательно жилищного фонда вооруженных сил и других воинских формирований. Однако консолидированного ответа так и не получили.

Дело в том, что действующая статья Закона «О жилищных отношениях» допускает возможность создания любого объединения гражданам, юридическим лицам и государству для совместной эксплуатации жилого дома. Теперь законопроектом данная статья ставится на исключение, а предлагаемая модель содержания жилища идет вразрез с существующим порядком содержания домов, находящихся на балансе силовых органов.

Так, в домах в открытых военных городках, собственниками которых являются и государство, и частники в лице военных пенсионеров, капитальный ремонт осуществляется силовиками за счет бюджетных средств. С принятием законопроекта все расходы (текущие и сберегательные) должны будут аккумулироваться на банковском счете ОСИ, и через ОСИ на договорной основе будут привлекаться сторонние организации. В нашем случае, пока мы эти средства накопим, и без того не лучшее состояние открытых военных городков доведем до аварийных и только усугубим положение дел.

Аналогичный вопрос по жилым домам, где собственником квартир является государство в лице Комитета государственного имущества и приватизации.

В этой связи наш комитет предлагал предусмотреть в законопроекте изъятия, дающие возможность при необходимости объединяться в любые незапрещенные формы и объединения, как это было предусмотрено в действующей статье 5 Закона «О жилищных отношениях», которую вы сегодня исключаете. Что скажете по этому поводу? Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. По первому вопросу хотел бы сказать, что проблема КСК в том, что КСК сам собственник дома, сам управляет, сам деньги собирает, сам осуществляет работы, сам принимает, сам высказывает мнение, доволен этой работой или нет, и сам оплачивает.

Теперь мы говорим, что собственник должен сам управлять своим домом. Не обязательно юридическое лицо, как я говорил, можно и простое товарищество без образования юридического лица. Совет дома, выбранный по решению собственников, определяет и напрямую заключает с управляющей компанией. КСК тоже может быть управляющей компанией.

В чем была проблема КСК? КСК стали многодомными, то есть один КСК управляет 10-20 домами и ничего не понятно в общем счете. Когда у него спрашивают, почему в нашем подъезде не делают ремонта, они говорят, что в том подъезде делают.

ТӨРАҒА. В свое время, когда эту поправку принимали, у вас были другие аргументы. Это уже третий этап реформирования КСК.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. По той накопительной системе по капремонту, о которой я говорил, собственники квартир должны видеть прозрачность своего счета. Через эту электронную систему они видят, сколько денег у них собирается, какая квартира платит или не платит, как эти деньги расходуются, сколько на накопительном счете.

Теперь не будет удорожания, потому что управляющая компания, с которой заключает договор ОСИ, может иметь 20 или 30 домов. К примеру, компания «VI Group» тоже создала управляющую компанию, у нее где-то 20–25 тысяч квартир. Тогда расходы на эти дома нивелируются, потому что одна мощная компания имеет в своем ресурсе и электриков, и бухгалтеров, и всех остальных, распределяются на такое количество квартир. Поэтому необязательно каждому дому иметь своего бухгалтера, своего сантехника. Эти сервисные услуги будут оказываться данными компаниями.

По Министерству обороны. Я хотел бы сказать, что здесь принцип един для всех. Мы половину приватизировали, продали, к примеру, а вторая половина дома принадлежит государству, Министерству обороны, Министерству внутренних дел или кому-то еще. Государство такой же собственник, как и любое физическое лицо. Мы спрашиваем: почему государство должно тратить деньги на содержание общего дома, собственниками которого являются физические лица? Вы такие же собственники, имеете такое же право голоса, можете свое право делегировать тем людям, которые живут в этом доме. Все платежи, текущие и накопительные, можете осуществлять вы, кто живет в служебном жилье. Или же представители Министерства обороны должны участвовать в управлении данным жилищным фондом.

Например, когда мы говорим, что акиматам выдается бюджетный кредит, люди накапливают и делают капитальный ремонт, это применимо и здесь. Если Министерство обороны переживает и говорит: «Это наши пенсионеры, мы тоже хотим участвовать», то так же, как и акимат, на возвратной основе может сделать ремонт и после в накопительные платежи через «ЖССБК» эти деньги вернуть. Это мы будем приветствовать, потому что даст еще больший эффект, если государственные предприятия будут таким образом помогать нашим людям.

Поэтому здесь никаких разногласий нет. Единый принцип для всей страны независимо от того, государство является собственником или частник является собственником.

ТӨРАҒА. Сенатор Сафинов.

САФИНОВ Қ.Б. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Заң жобасы экономика үшін аса маңызды болып отыр. Менің төрт сұрағым бар. Екі сұрағым тұрғын үй-коммуналдық мәселесіне, екі сұрағым жер қойнауын пайдалану мәселесіне байланысты.

Бірінші сұрақ. Ұсынылған заң жобасында әзірлеушілердің коммуналдық қызметтердің тізімін кеңейтетіндігі және олардың тізімін заңға қосымша мемлекеттің өзі бекітетіні белгілі болды. Сонымен қатар күрделі жөндеуге бөлек төлемдері тағы бар.

Сондай-ақ түсініксіз қарастырылмаған сметаның «арнаулы төлемі» тағы бар. Қазір халықтың коммуналдық төлемі бойынша көп қарыздары бар. Менің сұрағым осыған байланысты болып отыр.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде заң қабылданғаннан кейін тұрғындардың төлемдерінің көбеймейтінін сіз сенімді түрде дәлелдеп айтып бере аласыз ба?

Екінші сұрақ. Бұл заң жобасында хостел туралы ұсыныстар бар. Хостелге кіру талаптарын мен қолдаймын. Ал бұрын ашылған және бұл талапқа сай келмейтін хостелдар туралы не деуге болады?

«Құқықтық актілер туралы» Заңның 43-бабына сәйкес заңның кері күші оларға әсер етпейді. Менің сұрағым: осындай хостелдерді жабу керек пе, әлде жаңа заң оларға мүлдем қолданылмайды ма?

У меня еще два вопроса по недропользованию.

Законопроектом предлагается предоставить для разведки твердых полезных ископаемых блоки, часть которых уже занята другим недропользователем, добычей углеводородов, урана и других, причем без их согласия.

Кроме того, часть таких блоков может приходиться на территории, где недропользование законом вообще запрещено. Это возле могил, кладбищ, источников питьевой воды, близ населенных пунктов, на землях, используемых для сельскохозяйственных нужд.

Вопрос: не приведет ли это к возникновению правовых конфликтов, судебных тяжб между новым и старым недропользователями, особенно в условиях, когда четкую границу между территориями проложить физически невозможно? Не создаст ли это угрозу жизни и здоровью населения, в том числе и самих недропользователей, которые будут работать на землях полигонов, близ захоронений? Не возникнет ли социальное возмущение на этой почве?

Второй вопрос. Законопроект на порядок снижает размеры минимальных расходов по добыче твердых полезных ископаемых. Как известно, раньше в Казахстане не было ограничений по территориям, предоставляемым для разведки твердых полезных ископаемых. При добыче твердых полезных ископаемых также нет никаких ограничений. В связи с этим многие недропользователи имеют участки площадью тысячи квадратных километров.

Снижение расходов по каждому гектару, а в одном квадратном километре 100 гектаров, в сумме представляет весьма значительные средства.

Вопрос: можете ли Вы пояснить последствия такого снижения для экономики Казахстана с учетом того, что расходы по добыче – это расходы на оплату труда горняков, на приобретение местных товаров, работ и услуг, на обеспечение безопасности работ? Рассчитывались ли кем-то какие-либо экономические последствия, или вся работа заключалась только в копировании законодательства Западной Австралии? Спасибо.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Сіз күрделі жөндеу жұмыстары туралы айтып кеттіңіз. Біздің механизмде әкімшілік ақшаны алып, жобасын жасап, тікелей бөлінген ақшадан күрделі жөндеу жұмыстарын жасап, үйдің тұрғындарымен келісімшартқа отырады. Олар «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ-ның шотында жиналған ақша

жеткілікті болса, онда ешқандай қосымша ақша төлемейді. Бірақ әр үйдің жағдайына байланысты ғой, кейбір үйлердің жөндеу жұмыстары 10 миллион теңге болса, кейбір үйлердің жұмыстары 25 миллион теңге. Әр үйдің сапасына қарай механизмі белгілі болады, бірақ төлемақысы адам көтермейтіндей болмайды. Менің ойымша, негізі төлемақысы көтерілмеу керек.

Хостел бойынша. Шынында да, халықтың арасында наразылық тудыратыны, ол 4-5 қабаттарда хостел ашып, адам тұра алмайтын жағдайға жетеді. Өйткені кім барып, кім келіп жатқанын бір Алла біледі. Сол себептен мынандай шешім қабылданды: хостел болу керек, бірақ ешкімге қиянат жасамай, кіруі де, шығуы да бөлек болу керек. Ешкімге ешқандай қиыншылық жасамау керек. Сондықтан хостел ашқан кісілер хостелде жұмыс істеймін десе, заң қабылданғаннан кейін осы стандартқа сәйкес келтіру керек.

ТӨРАҒА. Хостелде қанша адамға дейін болады?

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Оның саны жоқ қой. Хостел – это дешевое жилье, в каждой комнате по 10 кроватей может быть. Сейчас создалась ситуация, когда на восьмом, девятом, десятом этажах открывают хостелы. Они не рассчитаны на инфраструктуру, соседи оказываются в нечеловеческих условиях, потому что там круглосуточное движение не понятно кого, не понятно, в каких санитарных условиях. Поэтому мы говорим, чтобы делали отдельный вход, который не связан с общими коммуникациями. Мы будем отслеживать санитарные нормы.

ТӨРАҒА. То есть по количеству людей на квадратный метр ограничений нет?

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Нет.

ТӨРАҒА. Наверное, это в следующий раз надо будет посмотреть.
Пожалуйста, по недропользованию.

ТОҚТАБАЕВ Т.С. Уважаемый Канатбек Бейсенбекович, уважаемые депутаты! По первой части вопроса...

ТӨРАҒА. Тағы екі сұраққа жауап берілген жоқ.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Мой коллега Токтабаев – вице-министр, который непосредственно отвечает за недропользование.

ТОҚТАБАЕВ Т.С. Спасибо.

По вопросу частичного блока и территорий ограниченного недропользования такая поправка действительно предполагается.

В части частичного блока не предполагается, что недропользователь с разведочным блоком при наложении на блок добычной сможет проводить операции по недропользованию без разрешения другого недропользователя. По данной норме

подготовлены предложения в части редакции, мы предлагаем в редакционном плане откорректировать до второго чтения.

По территории ограниченного недропользования в части геологоразведки недр существуют разные способы проведения, в том числе аэрогеофизика, которые не предполагают воздействия на земельном участке. Такие работы проводятся.

По остальным работам предполагаются ограничения другими законодательными актами, например, законодательством о полигонах, захоронениях, могильниках, ограниченных территориях. Поэтому для проведения работ мы выдаем всю территорию, а непосредственно недропользователь с местными исполнительными органами в рамках земельных участков, где ограничено природопользование, проводит работы с учетом требований законодательства.

По ставкам на недропользование. Вы знаете, что с принятием Кодекса «О недрах и недропользовании» мы улучшили свое положение в рейтинге, с 73-го места перешли на 24-е место в рамках инвестиционной привлекательности. Мы надеемся и на дальнейшее улучшение. Поэтому приводим свои ставки с учетом международного опыта. Вначале ставки были завышены, так как данная практика еще не применялась в нашем государстве. В настоящее время мы видим, что на те месторождения, которые имеют широкое распространение, это россыпные или другие, это существенно влияет. Поэтому мы предлагаем привести их в соответствие с международными стандартами.

Мы убеждены, и опыт подсказывает, есть соответствующее заключение, что это никоим образом не повлияет на объем средств, которые вкладывают недропользователи. Они в любом случае будут вкладывать больше. Просто это те минимальные нормы, которые государство требует. В случае их неисполнения предусматривается автоматическое расторжение лицензии или контракта.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сенатор Сүлеймен Ләззат Жаңылысқызы, сіздің сұрағыңыз.

СҮЛЕЙМЕН Л.Ж. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті әріптестер, заң жобасы Қазақстан халқының көпшілік бөлігінің күнделікті өміріне тікелей қатысты. Қазір 78 мыңнан астам көппәтерлі үйдің үштен бірі ғана кондиминиум ретінде тіркелген, орта есеппен әр он үйге бір басқарушы ғана бар екен.

Мақсат – осы заңның халықтың ой-мүддесінен шығуы, үй-коммуналдық мәселелерін шешудің тиімді жолдарын игеру арқылы Елбасының 2018 жылғы халыққа Жолдауында айтылған осы саладағы тарифтерді реттеу туралы тапсырмасын орындау. Қайырбек Айтбайұлы, осыған байланысты сізге екі сұрағым бар.

Біріншісі, заң жобасында жалпылама айтылған нормалар өте көп, соның бірі 1-баптағы «көп пәтерлі үйді басқарушы» түсінігі.

Заңда халықпен тікелей жұмыс істейтін, жауапкершілік алатын басқарушыға заңды талаптар, оның біліктілігін дәлелдейтін құжаттар қарастырылмаған. Қызметке рұқсат – сертификат беруге құқылы уәкілетті орган да айқындалмаған. Сіздер бұл мәселерді заңға тәуелді акт шеңберінде жүзеге асырмақсыздар, оны біз білеміз. Бірақ мына заң жобасының 1-бабы 4) тармағында қонақүйлерге, пансионаттарға адамдардың уақытша

кіріп-шығуын реттейтін норма бар. Ал басқарушыға талап нақты қарастырылмаған. Бұл 78-79 мың жұмыс орны. Кондоминиум басқарушысы жан-жақты білімді кәсіби маман болуы тиіс.

Проблемалық мәселелері шаш етектен келетін сфераны жаңа жүйеге көшірген кезде осы қоғамдық қатынастар неге тікелей заңда реттелмейді?

Екінші сұрақ. Заң жобасының 22-1) тармақшасы 2-бабында «мақсатты жарна» деген ұғым қарастырылған.

Бұл бір жылға шығыстар сметасында көзделмеген іс-шараларды төлеу үшін меншік иелері енгізетін қаражат деп түсіндірілген.

Бізге ұсынылған осы заңға тәуелді акт жобасының 5-тармағында кондоминиум объектісін басқаруға арналған шығыстар тізімделген. Барлығы сегіз тізім. Оның сегізіншісі – өзге шығыстар, осыған қоса сметада көзделмеген қосымша мақсатты жарна енгізіліп отыр.

Кондоминиум мүшелері қалауы бойынша ерікті жарналар енгізе алады. Ондай қажеттіліктердің болуы мүмкін екендігін де біз түсінеміз.

Сұрақ: тиісті әдістеме мен сметада «өзге шығындар» деген шығыстар бола тұрып, «мақсатты жарнаға» неге императивтік сипат беріліп, оны төлеуді заң жүзінде жеке дефинициямен бекіту керек? Бұл қадам тұрғындар тарапынан коммуналдық төлемдердің өсуі деп түсінуіне әкеліп соқпай ма? Ең бастысы заңда қабылданған норма болса себепті-себепсіз ақша жинауға, коррупциялық қадамдарға әкеліп соға ма деген қауіп те жоқ емес. Осы жағдайлардың алдын алу тетіктері сіздердің тараптарыңыздан ойластырылған ба? Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Бірінші сұрағыңыз – үйлерді басқарушы компаниялар туралы біз шынында да осы заңға сәйкес нормаларға тікелей типтік жобаларды жасаймыз ба деп ойлағанбыз. То есть типовыми правилами будут четко определены все параметры, которым должны соответствовать управляющие компании. Мы думали, что все это будет в подзаконных актах, нормы по аттестации и проведению занятий и прочее.

По второму вопросу. Вы правильно сказали, мы ввели перечень всех коммунальных услуг, которые должны быть, внизу есть вставка №8 «и иные платежи», которая вас смущает. Это такая норма.

Если Вы, Дарига Нурсултановна, разрешите, мы подробно изучим и в следующем законе эту норму уберем, потому что закон должен быть прямого действия, все обязательные платежи должны быть в законе.

ТӨРАҒА. Вы через сколько времени уберете?

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Сразу уберем, потому что данный законопроект по введению КСК имеет норму отсрочки до 2022 года. В течение этого года жильцы должны определиться, будет это простое товарищество или другое юридическое лицо. До 2022 года эта норма будет действовать.

Поэтому у нас есть время. Если разрешите, мы осенью уже внесем.

ТӨРАҒА. Хорошо.
Сенатор Нөкетаева.

НӨКЕТАЕВА Д.Ж. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті Қайырбек Айтбайұлы, бүгін қарастырылып отырған заң жобасы тұрғын үй қорын басқаруды жетілдіруге арналғаны баршамызға белгілі. Тұрғын үй қорын тиімді басқару тұрғындардың өздерінің белсенділігіне орай жүзеге асырылатынын тағы да білеміз.

Ұзақ жылдар бойы ПИК-ді қолдау үшін мемлекетіміздің қыруар қаржысы жұмсалды, бірақ оның қалай және қандай мақсаттарға жұмсалып жататыны осы уақытқа дейін белгісіз болып келді. Әкімшілік жауапқа тартылып жатқандары да аз емес. Дегенмен тұрғын үй шаруашылығының төңірегіндегі дау-дамай ешбір азайған емес, әсіресе пәтер иелерінің кооперативі және баспана құрылысының сапасына байланысты тұрғындардың наразылығы өте көп. Осыған байланысты менің сұрағым бар.

Бірінші, заң қабылданғаннан кейін осы мәселелер шешімін табады деп ойлайсыз ба?

Екінші, осы заңды әзірлеу барысында сіздер қандай халықаралық тәжірибеге сүйендіңіздер?

Үшінші, кәсіби басқарушыларды даярлау, оқыту жолын іздестіру сіздердің жоспарларыңызда қарастырылған ба? Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Сұрақтарыңызға рақмет.

Осы заң бүкіл мәселені шешеді деп айтуға болмайды, бірақ заң қабылданса, тұрғын үйлерге көп инвестиция жұмсалады, тек қана лифт бойынша қаржы 40 миллиард теңге. Қазір қолма-қол жөндеуді қажет ететін үйлерге 650 миллиард теңге көздеп отырмыз.

Орысша айта, это шажище в рамках привлечения инвестиций в область жилищно-коммунального хозяйства. Я думаю, что это даст огромный эффект.

Кроме того, хочу сказать, если данный законопроект будет принят, то через 3–4 года мы приятно будем удивлены состоянием наших городов, потому что состояние фасадов и крыш сейчас оставляет желать лучшего. Если внутренние трубы меняют, потому что это жизненная необходимость, то фасады и крыши, которые являются собственностью всех горожан, жильцов города, вызывают озабоченность. Я думаю, что с принятием закона мы не узнаем наши города в приятном смысле этого слова.

По международному опыту. Мы изучали очень много полезных вещей. Большой опыт по накопительной системе и капитальному ремонту у Германии.

По управлению домами. Когда управляющие компании управляют большим количеством людей, от 40 до 50 тысяч, управляют жилыми массивами (это польский опыт), в этом плане был большой опыт.

По обучению. Вы правильно говорите, сейчас очень много вопросов задают о том, будут ли на системной основе разработаны программы и обучающие семинары. Да, наши институты уже готовы. У нас есть институт «Казцентр ЖКХ», есть институт «КазНИИСА», которые имеют разветвленные филиалы во всех регионах. И уже мы определили 42 аккредитационных центра, которые готовят свои обучающие семинары. Эта работа будет проведена масштабно.

ТӨРАҒА. Сенатор Қапбарова.

ҚАПБАРОВА А.Ж. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті Қайырбек Айтбайұлы, жалпы заң жобасындағы бірқатар реформаларды қолдаймын, соның ішінде бұл құқықтық құжат тұрғындардың меншіктік санасын қалыптастыратын сияқты. Алайда аталған заң жобасындағы жалпы үй мүлкін ағымдағы күтіп ұстауға және қызмет көрсетуге арналған жарналардың ең төменгі мөлшері 1 шаршы метр үшін 12 теңге болып белгіленіпті.

Осы орайда айтарым, мәселен, стандартты 80 пәтерлі 5 қабатты бір үйді алайық. Одан жыл сайынғы алым 514 мың 80 теңгені құрайды екен. Мысалы, дәл осындай тұрғын үйді толық күрделі жөндеудің өзіндік құны (мамандардан сұрадым) шамамен 18 миллион теңгені құрайды. Ол соманы банктен қарызға алу үшін алдымен тұрғындар оның 50 пайызын жинау керек. Ол біршама уақытты қажет етеді. Ол үшін 17 жыл уақыт керек екен, егер төменгі мөлшермен жинайтын болса, 1 шаршы метріне 12 теңгеден жинайтын болса. Ал толық күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізген жағдайда, мәселен, жертөлелерді, кіреберістерді, қасбеттерді қоса алғанда, қайтарылатын ай сайынғы соманың мөлшері шамамен 8-9 мың теңгені құрайды.

Алайда республика бойынша жедел түрде күрделі жөндеуді қажет ететін үйлер өте көп. Мәселен, Шымкент қаласының өзінде мыңға жуық көпқабатты үй бар. Дәл осындай факторлар тұрғындардың бұл бағдарламаға қатысудан бас тартуына себеп болмай ма? Меніңше, меншік иелерінің бірлестігі жаңадан алынған көпқабатты үйлер үшін өте тиімді, өйткені олар біздегі норматив бойынша 25 жылда күрделі жөндеуден өту керек. Ал ескі үйлер үшін жаңа реформаны игере алады ма? Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Мен жаңа айтып кеткенімдей, Қасым-Жомарт Кемелұлы бізге тапсырма бергеннен кейін жаңа механизмді енгізіп жатырмыз. Үкімет өз тарапынан бюджеттік кредитті жергілікті әкімшіліктерге береді. Жергілікті әкімшіліктер халық өз ақшасын жинағанша күтпейді, берілген ақшадан жөндеу жұмыстарын жасайды.

Сіз 1 шаршы метрі 12 теңге деп жинақ банкіндегі жиналатын ақшаны айтып отырсыз ғой. Оны күтпейді, өздері жөндеу жұмыстарын жасайды. Жөндеу жұмыстарын жасағаннан кейін халық жиналып жатқан ақшаны ары қарай жинай береді. Сегіз жылдың ішінде ол ақша жиналмаса, онда қалған сомаға Құрылыс жинақ банкі 2 пайыздан кредит береді.

Қазіргі 185 мыңнан астам күрделі жөндеу жұмыстарын күтіп отырған үйлерден бастаймыз, өйткені жаңа үйлердің жақсы жері – қазір бізде 60 мыңнан астам жаңа үй бар, сол себепті кішкене уақытымыз бар. Бірінші қазіргі күтіп отырған үйлерді жаңағы ақшаға жөндеп алып, жаңа үйлерді өз уақытымен соңынан істейді.

ТӨРАҒА. Сенатор Әділбеков.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Дариға Нурсултановна, у меня небольшая ремарка на ответ вице-министра по вопросу недропользования. Мы этот вопрос неоднократно обсуждали на рабочей группе.

Выражение, прозвучавшее в ответе вице-министра, «это никоим образом не повлияет» – это не аргумент, не доказательство, не обоснование. Прошу Вас на следующем заседании рабочей группы это выражение обосновать со ссылкой на какую-то норму соответствующего закона, чтобы мы убедились, что это действительно никоим образом не повлияет. Ведь это выражение ни о чем не говорит.

Каирбек Айтбаевич, у меня к Вам два вопроса. К нам поступило обращение Национальной ассоциации лифтовиков.

Первый вопрос. Предлагают повысить ответственность за нарушение национальных стандартов в области промышленной безопасности в размере 100, 200, 300 МРП, это пункт 1 статьи 298 Кодекса Республики Казахстан об административных правонарушениях. Как Вы можете прокомментировать? Какова ваша позиция в отношении социальной безопасности, что нужно повышать ответственность тех, кто оказывает эти услуги?

Второй вопрос. За Вашей подписью было направлено письмо в местные исполнительные органы о приведении нормативных правовых актов местных исполнительных органов в соответствие с положениями трех новых стандартов в сфере лифтового хозяйства, которые были введены с 1 января 2019 года со сроком исполнения 29 апреля. Они говорят, что местные исполнительные органы никаких мер не принимают. Пожалуйста, прокомментируйте.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Даурен Зекенович, Вы знаете, что национальные стандарты обязательны для исполнения. Они являются национальными, если включены в какой-либо нормативный правовой акт местного значения для этого региона или в нормативный правовой акт для всей страны.

Я с Вами полностью согласен, что необходимо повышать ответственность за нарушение национальных стандартов. Единственное, наши специалисты, которые работают в рамках ЕАЭС, должны сказать свое мнение, должны ли мы согласовывать данный вопрос со странами, которые находятся с нами в едином Союзе.

Лично мое мнение как первого вице-министра, что ответственность за нарушение стандартов надо повышать.

По второму вопросу по местным исполнительным органам. Данные требования стандарта обязательны для исполнения. Мы добьемся, Даурен Зекенович, они будут исполняться в обязательном порядке.

На рабочей группе мы представим схему с разбивкой по годам и физическому состоянию лифтов, когда и в какой срок акиматы должны обеспечить в том или ином варианте ремонт данных лифтов. В соответствии с этим графиком будем жестко спрашивать.

ТӨРАҒА. Сенатор Нұржігітова Дана Өмірбайқызы.

НҰРЖІГІТОВА Д.Ө. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Менің сұрағымды депутат Капбарованың және Сүлеймен Ләззат Жаңылысқызының сұрақтарының жалғасы деп қабылдауға болады.

Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінде бұл мәселе қаралған кезде де осы жағын көтерген болатынбыз.

Қайырбек Айтбайұлы, ағымдағы жөндеу жұмыстары, күрделі жөндеу жұмыстары деген кезде қазір өзіңіз айтқан 60 пайыздық жаңа үйлерді емес, ескі үйлерді қарастыратын болсақ, ол үйлердің тұрғындарының қаржылық жағдайы, мүмкіндігі әртүрлі болып келуі әбден мүмкін және ол үйде күнделікті табыс тауып отырған да адамдар бар, бірақ сол ескі үйлерде жалғыз қалған зейнеткерлер болуы мүмкін, көп балалы отбасы болуы мүмкін, жалғызбасты адамдар тұруы мүмкін, мүмкіндігі шектеулі адамдар тұруы мүмкін. Егер басқарушы компания күрделі жөндеу жұмыстарын жасап жатса, сол кісілерге жарна құю жағынан жеңілдіктер қарастырылған ба? Дәл барлығы құя алатын соманы олар көтере алмаса, қандай жағдайда қалады?

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Рұқсат болса, мен орысша жауап берейін.

Жеңілдік туралы бізде заң бойынша жылпомощь дейді, осы мәселені көтеріп, жаңағы сіз айтып жатқан уайымыңызды соған қосуымыз керек.

Действительно, у нас есть понятие «жилищная помощь». Каждый местный исполнительный орган, исходя из возможностей местного бюджета, определяет категорию людей, которые не в состоянии или для которых коммунальные платежи являются обременительными, какой процент этих коммунальных платежей акимат берет на себя. Это понятие мы перепроверим, постараемся включить эти нормы, чтобы местные исполнительные органы тоже могли принимать решение, исходя из этих трат.

ТӨРАҒА. Пожалуйста.

НҰРЖІГІТОВА Д.Ө. Өмірде көп жағдайда сол үйде тұратын қалталы азаматтар көтеріп, көптен бері танитын көршілері болғаннан кейін солар үшін төлеп кете береді. Бірақ ол системаға айналмау керек қой. Рақмет.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Дұрыс.

ТӨРАҒА. Сейчас задавали вопросы по исполнению, по реализации этих поправок в закон. Поэтому очень внимательно надо посмотреть нормативно-правовую базу во исполнение данных поправок.

ӨСКЕНБАЕВ Қ.А. Этот закон готов, он вошел в Мажилис с разработанной нормативно-правовой базой. Мы специально это сделали, понимая особую важность. И по ходу можно будет внутри нормативную базу менять, исправлять по реализации данного закона. База разработана, мы готовы ее представить на обсуждение.

ТӨРАҒА. Было бы очень полезно все это внимательно посмотреть. Это большое событие, что законопроект вместе с нормативными правовыми актами уже пришел в Мажилис.

Рақмет, Қайырбек Айтбайұлы, орныңызға отырыңыз.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Әлімжан Сейітжанұлы Құртаевқа беріледі.

ҚҰРТАЕВ Ә.С. Рақмет.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! «Тұрғын-үй қатынастары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 1997 жылы қабылданды. Осы уақыт аралығында оған 60 реттен астам өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Әрине, ол ескірді және көптеген өзекті міндеттерді шешпейді.

Осы орайда «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын-үй коммуналдық шаруашылықтар бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын әзірлеу қажеттілігі туындап отыр.

Баяндамашы атап өткендей, заң жобасында «бір үй – бір мүлік иелерінің бірлестігі – бір шот» қағидасы бойынша жаңа басқару тетігі ұсынылып отыр. Тәжірибе көрсетіп отырғандай, қазіргі уақытта бір пәтер иелерінің кооперативі бірнеше үйге қызмет көрсете алады. Сонымен қатар бір ғана ағымдық шот ашылады. Осылайша, ескі үйлер жаңа үйлердің есебінен қаржыландырылып отыр. Бұл мақсатты емес қаржыландыруға әкелуі мүмкін және пәтер иелерінің қаржыларын жұмсаудың ашықтығын жояды.

Егер пәтер иелері үйлерінде мүлік иелерінің бірлестігін құруға ниет білдірмесе, олар үшін пәтер иелерінің кооперативі қызмет көрсетеді. Өйткені заң жобасы бойынша мүлік иелерінің бірлестігімен қатар пәтер иелерінің кооперативі үш жыл бойы қызмет етеді.

Заң жобасы арқылы үйлерді жөндеудің жаңа тетігі ұсынылып отыр. Пәтер иелері қажетті соманың 50 пайызын жинайды, ал қалғанын екінші деңгейлі банктен қарыз ретінде алады.

Заң жобасы бойынша әрбір үйде үй кеңесін құру арқылы пәтер иелері тарапынан бақылау тетігі күшейтіліп отыр. Басқару органдарының есепті ұсыну мерзімі тоқсандықтан ай сайынғы есеп беру түріне өту қарастырылған.

Пәтер иелері мен мүлік иелерінің бірлестігінің басқарушылары арасында ашықтық пен өзара іс-қимылды арттыру мақсатында электрондық ақпараттық ресурстарды енгізу арқылы цифрландыру қарастырылған.

Заң жобасы өзекті, уақытылы және комитет оны толықтай тұжырымдамалы түрде қолдайды. Алайда жекелеген нормаларға және сұрақтарға сенаторлардың назарын аударуды жөн деп санаймыз.

Заң жобасына сәйкес кондоминиум объектісінің ортақ мүлік мөлшерінде пәтердің немесе тұрғын емес үй жайдың жалпы көлемінің сәйкестігінен кондоминиум объектісінің ортақ мүлік көлемінің сомасы бойынша анықталады.

Осы норма коммуналдық төлемдердің мөлшеріне байланысты болып табылатын пәтер иелерінің үлесін арттыруға әкеледі. Бұдан басқа қандай орган және қалай пәтер иелерінің үлесін қайта есептейді. Бұл үшін шатырлардың, жертөлелердің, баспалдақтардың араларының, жедел сатылардың, қоймалардың және тағы басқаларының көлемін анықтау қажет. Осы орайда заң жобасының тиісті нормаларына өзгерістер енгізіледі.

Заң жобасы арқылы «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» кодекс толықтырылып отыр. Оған сәйкес қатты пайдалы қазбаларды барлауға лицензия толық

блоктардан басқа толық емес блоктарға берілуі мүмкін, сондай-ақ өндіру операцияларына жыл сайынғы ең төмен шығыстарды төмендету ұсынылып отыр.

Осы нормалар жұмыс тобы және бас комитет аясында түзету авторларының, заң жобасын дайындаушылардың және тиісті мемлекеттік органдардың қатысуымен талқыланып отыр.

Жұмыс топтарында жан-жақты талқыланатын басқа да нормалар бар.

Заң жобасын Парламент Сенатында қарау барысында 100-ден аса ескертпе мен ұсыныс келіп түсті. Жұмыс тобының 10 отырысы және бірқатар жұмыс кеңестері өткізілді.

Жалпы заң жобасы тұрғын-үй коммуналдық шаруашылық субъектілері арасындағы қатынастарды реттеп, көппәтерлі тұрғын үйлерді басқару сапасын арттырады.

Осы орайда Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитеті Сенаттың Регламентін басшылыққа ала отырып, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын-үй коммуналдық шаруашылықтар бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдауды ұсынады.

Қолдауларыңызды сұраймыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Әлімжан Сейітжанұлына сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Сөз сөйлеймін деушілер бар ма? Сенатор Сафинов.

САФИНОВ Қ.Б. Спасибо.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы! Бүгін талқыланып отырған заң жобасы азаматтар үшін де, еліміздің экономикасы үшін де маңызды мәселе болып отыр. Біз бәріміз жақсы білеміз, қазіргі кезде коммуналдық қызмет саласында көптеген қарыз бар. Осы аталған заң жобасы бойынша Үкімет және Парламент Мәжілісінің депутаттары үлкен жұмыс жасады.

Я хотел бы остановиться на некоторых аспектах, которые в процессе ответа меня не устроили. Я считаю, что есть более серьезные вещи, про которые нам докладчики не сказали.

Что касается вопросов недропользования. В свое время ряд депутатов обратился к Премьер-Министру с просьбой, что надо упростить систему разрешений по добыче общераспространенных полезных ископаемых, то есть песка, щебня и глины. Это было связано со строительством. Премьер-Министр одобрил, сказал: да, это очень полезно. Но сказал, что если на совместных участках будут вестись работы, нужно будет согласие того недропользователя, кто там находился.

В процессе работы в Парламенте эти моменты не учли. Распространили не только на общераспространенные полезные ископаемые, но и на все твердые полезные ископаемые. Если даже кто-то работает на участке, добывает уран, к нему можно тоже войти без его разрешения. То же самое по нефти. По сути, создаются условия, когда узаконен механизм рейдерства, вторжение и захват чужого участка.

Я хочу обратить внимание, что в сентябрьском Послании народу Казахстана Президент страны Токаев обратил внимание депутатов и Правительства, что участились случаи рейдерства в отношении малого и среднего бизнеса. Поэтому этот механизм очень опасен, его нужно детально еще раз посмотреть. Те ответы, которые дали представители разработчиков, меня не устраивают.

Что касается платы по твердым полезным ископаемым. Когда два года назад внедрялся упрощенный порядок недропользования в виде лицензии, то в целях избежания спекулятивных сделок и удержания участков недропользования было предложено ввести ежегодные минимальные расходы при проведении добычи. Эти расходы были привязаны к занимаемой площади территории при добыче. Чем больше территория, тем больше затрат должен нести недропользователь. Статья 210 конкретно говорит, что эти деньги должны быть направлены на вопросы безопасности труда и повышения переработки твердых полезных ископаемых. То есть эти деньги должны быть направлены на местные кадры, товары, работы и услуги.

Нам говорят, что в Западной Австралии снизились, давайте тоже снизим. Но всю модель, которая есть в Западной Австралии, нам не показывают, потому что речь идет о добыче, а мы сделали механизм привлечения на разведку инвесторов. Допустим, в Австралии в одни руки дают только 200 километров при конкурсе, у нас до 2017 года не было ограничений. Я знаю, что можно было получить 10 тысяч квадратных километров на разведку.

Действующий сейчас закон ограничивает лицензию на разведку. 200 блоков – это порядка 700 километров.

Также у нас лицензия может быть выдана на 25 лет. Можно продлить еще на 25 лет. И количество продлений у нас не ограничивается.

Хочу обратить внимание, что в Послании Президента был затронут вопрос неэффективного использования земельных ресурсов. Было сказано, что в стране сложился целый слой так называемых латифундистов. Возникает вопрос: не создаем ли мы новых латифундистов земель по недропользованию? Какие работы по добыче можно провести на территории площадью 1 гектар за 25 тысяч тенге, которые сейчас нам предлагаются? Я подсчитал, если даже 5 тысяч квадратов имеются на добычном участке, а это 500 тысяч гектаров, старая ставка за 1 гектар была 303 тысячи тенге, это порядка 151 миллиарда тенге, или 400 миллионов долларов. За 25 лет это будет 1 миллиард долларов. Я спрашивал, а у нас есть такие большие участки в землепользовании, которые перешли на добычу? Ответа я пока не получил.

Вообще, компетентный орган имеет право возвращать территории. Кому невыгодно иметь такие территории, могут постоянно сдавать. Но эта работа, видимо, ведется плохо, потому что вдруг они решили, что можно вести разведку на территориях возле населенных пунктов, землях обороны, землях водного фонда, возле могильников и кладбищ. Там вообще не разрешено проводить работы, можно только аэрофизические работы. Сейчас мне представитель министерства говорит, что в других законодательных актах отрегулируют. Не отрегулируют, потому что это Кодекс «О недрах и недропользовании», он выше. Когда они взорвут, раскопают карьер возле могильника, у нас возникнут большие проблемы. Поэтому эти вопросы надо еще раз внимательно посмотреть.

Что касается Закона «О жилищных отношениях». Я не случайно задал вопрос по коммунальным услугам. Кстати, мне совершенно по-другому ответили. Коммунальные услуги сейчас в законе четко перечисляются. Это элементарные базовые потребности современного человека в воде, тепле, свете, лифте, вывозе мусора. Исчерпывающий перечень есть. Они расширяют этот перечень, говорят, что подзаконным актом министерства будут оказываться иные услуги. Я попросил этот подзаконный акт, его нет. Мне дали какую-то бумагу без печати, где написано «и иные услуги, которые будет определять министерство». При этом утверждают, что расходы не увеличатся. Как не увеличатся расходы, когда количество услуг будет расти? Естественно, это приведет к увеличению расходов. Я подсчитал, еще 8–10 новых платежей появятся.

Нам говорят, что через четыре года мы удивимся, но мы удивимся через полгода, когда этот закон вступит в силу, и люди получают квитанции с увеличением квартплаты.

Я много замечаний высказывал по концепции законопроекта, потому что в части управления, в части коммунальных услуг это идет вразрез с курсом развития самоуправления и самоорганизации общества. Зачем вводить норму в закон то, что граждане могут и сами должны решать, согласовывая со своими желаниями, а главное, с возможностями?

Реализация на практике этих норм приведет к еще более многочисленным конфликтам, правовым спорам и судебным искам. Нагрузка на местных судей, как известно, 8000 дел, а с такими законами она будет еще больше увеличена.

Еще раз говорю, что очень сложный язык новелл, которые предлагаются. Я, доктор наук, с трудом прочитал и понял, чего они хотят. А как средний человек, который будет в первую очередь жилищными отношениями заниматься, может понять этот закон?

Я не случайно задал вопрос по хостелам. Очень хорошая идея, хостел должен иметь отдельный вход. А как быть со статьей 43 Закона «О правовых актах», которая говорит, что все, что ухудшает положение частного бизнеса, обратной силы не имеет? Почему в переходных положениях не написали? Получается, у тех, кто до этого хостел открыл, не будет отдельного входа. Здесь нужно дорабатывать.

Поэтому я говорю, что законопроект нуждается в серьезной доработке, нам нужно его внимательно посмотреть. Спасибо.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Пожалуйста, Даурен Зекенович.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Спасибо, Дарига Нурсултановна.

Уважаемые коллеги, я тоже концептуально поддерживаю рассматриваемый проект закона. Считаю разработку и принятие такого документа, имеющего социальную направленность, своевременным и актуальным.

Законопроект затрагивает большой спектр вопросов, в том числе сложных и требующих обновления подходов к их регулированию, поскольку многие из них за эти годы устарели.

Поэтому, учитывая возможные последствия с принятием этого закона, на сегодняшний день все предлагаемые нормы в рабочей группе и в комитете рассматриваются.

Хотелось бы отметить несколько важных вопросов, предлагаемых законопроектом, которые наш комитет держит во внимании.

По ремонту и замене лифтов. Проектом закона предусматривается норма, согласно которой местные представительные органы вправе при наличии средств местного бюджета осуществлять организацию и финансирование ремонта и замены лифтов в многоквартирных жилых домах с условием обеспечения возвратности средств собственниками квартир, нежилых помещений.

Лифты являются техническими устройствами с повышенной опасностью. Производство лифтов является унифицированным, а их ремонт и замена – дорогостоящими для жильцов.

Поэтому двумя комитетами, депутатами Сената и рабочей группой предлагается рассмотреть вопрос об осуществлении финансирования ремонта и замены лифтов за счет средств местного бюджета.

В соответствии с пунктом 6 статьи 61 Конституции Республики Казахстан по данной норме головным комитетом было направлено письмо для получения заключения Правительства. Ответ пока еще не получен.

По капитальному ремонту домов военнослужащих. Еще один вопрос, который рассматривается рабочей группой, – это финансирование капитального ремонта домов военнослужащих.

В военных городках есть дома, которые входят в государственный фонд Министерства обороны. Законопроектом не регламентируются нормы ремонта таких домов. Данный вопрос обсуждается в рабочей группе с участием Министерства финансов, Министерства обороны, Пограничной службы и Комитета государственного имущества и приватизации.

По коммунальным услугам. В проекте закона предлагается норма, предусматривающая компетенцию уполномоченного органа по утверждению перечня коммунальных услуг на подзаконном уровне. Принятие нормы в редакции законопроекта может повлечь необоснованное расширение перечня коммунальных услуг, соответственно, увеличение расходов граждан.

Предлагаем исключить компетенцию уполномоченного органа по утверждению перечня коммунальных услуг. Это будет также соответствовать подпункту 1 пункта 3 статьи 61 Конституции, согласно которой регулирование важнейших общественных отношений, а также установление норм, касающихся правосубъектности физических и юридических лиц, гражданских прав и свобод, обязательств и ответственности физических и юридических лиц, осуществляется на уровне законов.

По юридической технике. В законопроекте имеется множество юридических неточностей, которые не соответствуют требованиям Закона «О правовых актах» и влекут различное толкование, противоречие с законодательными актами, имеющих коррупционную составляющую.

В целом рабочей группой и депутатами Сената внесено порядка 30 поправок юридического характера.

Разработчик, с одной стороны, пытается срочно решить поставленные задачи, с другой стороны, нарушает требования, предъявляемые к структуре, содержанию проекта разрабатываемого законодательного акта.

По этим и ряду других концептуальных поправок работа комитета и рабочей группы продолжается, до второго чтения нам нужно принять правильное решение по ним. Спасибо.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Пожалуйста, сенатор Мамытбеков.

МАМЫТБЕКОВ Е.Қ. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Құрметті әріптестер! Вопросы развития ЖКХ были и остаются исключительно важными во все времена. Подобные социально-экономические системы являются достаточно сложным объектом для управления.

Год назад, 1 сентября 2018 года, на совместном заседании Палат Парламента Первый Президент страны – Елбасы Нурсултан Абишевич Назарбаев обратил особое внимание на нерешенные вопросы в сфере жилищно-коммунального хозяйства. Тогда же он отметил, что на законодательном уровне нужно обеспечить прозрачность взаимодействия между обслуживающими компаниями, собственниками жилья, контроль за расходованием средств, ответственность естественных монополистов, выстроить понятную эффективную систему управления общедомовым хозяйством.

С одной стороны, назрела необходимость в кардинальном совершенствовании нормативной правовой базы, ориентированной на адекватное регулирование ЖКХ. К сожалению, не все аспекты регулировались, имеют место и немалые проблемы в жилищном строительстве, в сфере коммунальных услуг, особенно в части рационального тарифообразования на услуги электро- и теплоснабжения, многие другие.

С другой стороны, было понятно, что проект закона будет сложен по степени охвата многих аспектов в проработке обширной законодательной базы, выходящей далеко за пределы вопросов развития ЖКХ. Именно поэтому внесенный проект закона проходит большой и трудный процесс обсуждения. На наш взгляд, практически не остались не охваченными законодательными новеллами многие известные на сегодня проблемные вопросы.

Также можно выделить новеллы в ряде законов и кодексов, связанные с более четким механизмом формирования и использования текущих счетов в банках второго уровня для содержания средств участников кондоминиумов на ремонт и содержание многоквартирных домов, с гарантиями специального фонда их сохранности и защищенности.

В Земельном кодексе более четко прописаны нормы права равного пользования жильцами земельными участками при кондоминиумах и так далее.

Очевидно, что практика богаче любой теории, и по мере выявления новых вопросов в сфере развития ЖКХ, безусловно, будут приниматься меры реагирования на законодательном уровне.

Вместе с тем хотел бы отметить следующие моменты.

Жилищная политика и реформы ЖКХ – важнейшие компоненты социально-экономических преобразований в стране. Повышение уровня благосостояния казахстанцев, обеспечение доступности жилья и жилищных услуг для каждой семьи входят в число приоритетных задач государства.

Однако пока уровень развития жилищной сферы не совсем соответствует международным стандартам и требованиям, возложенные на нее задачи выполняются далеко не в полной мере, что влияет на снижение качества жизни населения.

Много нареканий и вопросов от граждан страны по линии КСК. Система КСК предполагала максимально сократить непроизводственные затраты при эксплуатации жилищного фонда, развить рынок услуг инженерно-коммунального обеспечения и ремонтно-восстановительных работ, повысить ответственность жильцов за сохранение и надлежащее содержание жилых домов и придомовых территорий. Однако мы этого сейчас не ощущаем. Думаю, законопроект в определенной степени решит эти вопросы.

Для реализации поручений Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Кемелевича Токаева, данных на совещании по вопросам развития столицы 8 октября 2019 года, в части борьбы с мошенниками в строительной сфере Правительству надо шире смотреть на проблемы в сфере ЖКХ и обратить внимание на решение следующих вопросов для дальнейшего совершенствования деятельности как уполномоченного, так и местных исполнительных органов, которые можно выразить в трех аспектах:

- 1) минимизировать дефицит жилья, так называемый количественный аспект;
- 2) поэтапно ликвидировать несоответствие структуры жилищного фонда демографической структуре семей с учетом региональной составляющей, так называемый структурный аспект;
- 3) несоответствие имеющегося жилищного фонда требованиям к потребительским качествам жилья, это качественный аспект.

Преодоление этих проблем в большей степени зависит от глубины представлений, в том числе научных, о сущности и особенностях развития отрасли, условиях, механизме регулирования, степени государственного участия и привлечения бизнеса, от социально-экономической эффективности жилищного фонда.

Уважаемые коллеги! Я поддерживаю данный законопроект в первом чтении. Надеюсь, разработчики учтут высказанные замечания и, может быть, внесут отдельные поправки ко второму чтению. Прошу поддержать данный законопроект в первом чтении.

Спасибо за внимание.

ТӨРАҒА. Спасибо, Едил Куламкадырович.

Пожалуйста, Джаксыбеков Серик Рыскельдинович.

ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р. Спасибо, Дарига Нурсултановна.

У меня буквально два слова. Каирбек Айтбаевич, мне кажется, наша основная проблема в том, что за все годы работы этого закона мы не добились главной цели, не смогли довести до собственников квартир, что коллектив собственников квартир – это организация, созданная ими. Председатель КСК – это их наемный работник, к которому

они вправе предъявлять все требования согласно соглашению, он должен исполнять волю этого КСК. То есть КСК – это собрание акционеров. Мы этого не смогли сделать.

К сожалению, в данном законопроекте мы не видим, как эта проблема будет расшиваться, как все-таки мы сможем убедить всех квартиросъемщиков, что они являются основными регуляторами деятельности нанятого органа.

Это я к тому, что мы будем продолжать работать над этим законом, чтобы вы имели ориентиры, какие вопросы мы будем вам задавать.

Хочу довести до вашего сведения, что наш комитет не уповает на то, что цифровизация отчетов снимет и решит все проблемы по целому ряду причин.

Во-первых, это невозможность прикосновения к цифровой отчетности, может быть, ввиду невысоких материальных доходов, возраста, многого другого. Поэтому она не совсем будет доступна.

Во-вторых, это качество цифровых приложений, которые мы, гонясь за модой, порой создаем. Это неудобные отчеты, с ними работать не совсем хочется.

Говоря о цифровизации, мы потом берем бумагу, ручку и продолжаем работать тем же старым методом, к которому мы привыкли.

Поэтому прошу по раскрытию, прозрачности информации подготовьтесь, мы это будем обсуждать. Спасибо.

ТӨРАҒА. Басқа сөйлейтіндер жоқ, осымен талқылау аяқталды. Енді шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын бірінші оқылымда мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 44 депутат, «дауыс бермегендер» – 1, «жақтағандар» – 42, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – 1 депутат. Заң жобасы бірінші оқылымда мақұлданды.

Бас комитетке заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу тапсырылады. Бірталай жылдан бері тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері көпшілікті алаңдатады. Бүгін депутаттардың айтқан әділ сындары мен орынды ұсыныстарын заң жобасын екінші оқылымға әзірлеу кезінде пысықтауды тапсырамын. Бұл заң жобасы бойынша шақырылған азаматтарға рақмет.

Құрметті әріптестер, келесі қаралатын мәселе «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне агроөнеркәсіптік кешенді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы екінші оқылымда қаралады.

Сөз Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аймақтарды дамыту комитетінің мүшесі Дүйсенғазы Мағауияұлы Мусинге беріледі.

МУСИН Д.М. Құрметті Төраға, құрметті әріптестер мен шақырылғандар! Күн тәртібіне ұсынылып отырған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне агроөнеркәсіптік кешенді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу

туралы» Заң жобасы Үкіметтің 2017 жылға арналған заң жобалау жұмыстары жоспарына сәйкес әзірленген.

Заң жобасы 13 кодекс пен 29 заңға өзгерістер мен толықтырулар енгізуді көздейді.

Ұсынылған өзгерістер мен толықтырулар ауыл шаруашылығын қаржыландырудың қолжетімділігі, фитосанитариялық және ветеринариялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, ветеринария, аграрлық ғылымды дамыту, әкімшілік кедергілерді жою, өсімдіктер мен жануарлар дүниесін сақтау және дамыту жөніндегі жаңа нормаларды енгізуді көздейді.

Сонымен қатар орман және су шаруашылығын, ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды дамыту бойынша өзгерістер, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасын Еуразиялық экономикалық одақтың нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес келтіруге бағытталған өзгерістер қарастырылған.

Бұған қоса агроөнеркәсіп кешенінде ерікті сақтандыруға көшу, жер ресурстарын, әсіресе ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерді ұтымды пайдалану, ауыл шаруашылығы саласындағы кадр даярлау жүйесін жетілдіру ұсынылған.

Заң жобасында көзделіп отырған өзгерістер заңнамалық базаны жетілдіре отырып, еңбек өнімділігін еселеуге, сондай-ақ өңделген өнім экспортын ұлғайту арқылы агроөнеркәсіп кешені саласының бәсекеге қабілеттілігін арттыруға қолайлы мүмкіндіктер қалыптастырылуы күтілуде.

Құрметті әріптестер! Заң жобасын талқылау барысында жұмыс тобының 11 отырысы, ағымдағы жылдың 7-қазанында комитеттің кеңейтілген отырысы өткізілді. Онда уәкілетті мемлекеттік органдар, үкіметтік емес ұйымдар өкілдерінің, ғалымдар мен сарапшылардың, сондай-ақ басқа да мүдделі тараптардың қатысуымен заң жобасы екінші оқылымда жан-жақты қаралды.

Сенаттың тұрақты комитеттері мен депутаттары тарапынан түскен ұсыныстардың барлығы жұмыс тобы шеңберінде және комитеттің отырыстарында талқыланып, өз шешімдерін тауып, жауаптар алынды.

Бұл ретте қолданыстағы агроөнеркәсіп кешенін реттеу саласындағы заңнаманы жетілдіруге бағытталған біршама ұсыныстар бастамашыларының келісіміне сәйкес алынып, олардың Парламент Мәжілісінде келешекте қаралатын заң жобалары аясында енгізілуі жоспарланып отыр.

Жоғарыда баяндалғанды ескере келе Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитеті Қазақстан Республикасы Конституциясы 61-бабының 4-тармағына сәйкес Парламент Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне агроөнеркәсіптік кешенді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңын қабылдауды ұсынады.

Сөз соңында осы заң жобасының бастамашыларына, заң жобасын талқылауға қатысқан барлық депутаттарға, Аппарат қызметкерлеріне бірлесіп атқарған жұмыс үшін алғыс айтуға рұқсат етіңіздер.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Дүйсенғазы Мағауяұлына сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Заң жобасы бірінші оқылымда жан-жақты талқыланды. Сөз сөйлеймін деушілер бар ма?

Сенатор Бектұрғанов.

БЕКТҰРҒАНОВ С.Ш. Уважаемая Дариға Нурсултановна! Уважаемые коллеги! Действительно, агропромышленный комплекс страны нуждается в серьезных трансформациях, поэтому я поддерживаю рассматриваемый законопроект. Вместе с тем хотел бы обратить внимание Правительства на один момент. Он касается обеспечения сельскохозяйственных предприятий квалифицированными специалистами.

Проектом предполагается внесение в пункт 17 статьи 47 Закона Республики Казахстан «Об образовании» дополнения о том, что выпускники вузов по сельскохозяйственным специальностям, поступившие в пределах сельской квоты, обязаны отработать в сельской местности не менее трех лет.

При этом хочу отметить, что такая норма для выпускников педагогических и медицинских специальностей действует с 2007 года. Однако, как мы знаем, дефицит врачей и учителей за прошедшие 12 лет снизился незначительно.

Конечно, Финансовый центр Министерства образования и науки, на который возложена миссия по обеспечению мониторинга и контроля за соблюдением выполнения обязанностей по отработке или возмещению расходов бюджетных средств в случае неотработки, пытается выполнять свои функции, но это слабо влияет на ситуацию нехватки специалистов.

Поэтому мы неоднократно говорили, что наличие в Законе «Об образовании» нормы по отработке не станет панацеей решения вопроса дефицита кадров, что это только законодательное обеспечение деятельности уполномоченных органов.

К примеру, в 2011 году в эту статью были включены и ветеринарные специальности. Однако анализ показывает, что из 200 выпускников вузов в 2017 и 2018 годах, поступивших по сельской квоте и завершивших обучение по ветеринарным специальностям, лишь 73, или 36,5 процента, прибыли на отработку. Соответственно, Министерству сельского хозяйства не надо надеяться, что с внесением поправки в Закон «Об образовании» вопрос дефицита кадров на селе решится сам собой.

Более того, в эту статью закона еще в 2015 году было внесено дополнение о том, что граждане Республики Казахстан, обучившиеся по другим специальностям на основе государственного образовательного заказа, обязаны отработать не менее трех лет в порядке, определяемом Правительством Республики Казахстан. И эта поправка, касающаяся всех выпускников, отучившихся за государственный счет, начала действовать с января 2017 года. То есть уже два года, как государственным органам предоставлены большие возможности для организации системной работы по эффективному использованию средств, выделенных на подготовку специалистов для страны.

И раз возникла необходимость внесения дополнения по сельскохозяйственным специальностям, значит, возможности закона не используются в полной мере.

Поэтому считаю, что Правительству и уполномоченным органам необходимо обратить внимание на то, что у нас до конца не проводится системная и всесторонняя работа для организации отработки по полученной специальности выпускников вузов, обучившихся по государственным грантам.

И еще два момента.

Первое. Сегодня учителя, врачи и ветеринары, приезжающие работать на село, пользуются определенными финансовыми преференциями от государства по программе «С дипломом в село». Включение в Закон «Об образовании» еще одной категории выпускников сельскохозяйственных вузов для отработки на селе подразумевает включение их специальностей в эту программу. Поэтому надо предусмотреть, как и за какие средства мы будем это делать в то время, когда регионам не хватает выделенных в бюджете финансов на полное обеспечение действующих обязательств по программе «С дипломом в село».

Второе. Законодательно закрепляя отработку выпускников сельскохозяйственных специальностей, государство определенным образом берет на себя дополнительные обязательства по их трудоустройству, соответственно, косвенно дает им возможность в дальнейшем требовать своего трудоустройства. Сможем ли мы организовать такую работу, не имея никаких гарантий или даже обещаний на предоставление рабочих мест от сельхозтоваропроизводителей?

Просил бы Министерство сельского хозяйства обратить внимание на эти вопросы и провести соответствующую подготовительную работу для их своевременного решения.

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Спасибо.

Во время поездки в Актобе и Западно-Казахстанскую область мы поднимали вопрос, чтобы выпускники сельхозинститутов, которые обладают такими специальностями, тоже были включены в программу «С дипломом в село». Есть вопрос финансирования, все надо просчитывать. Даже в программе «С дипломом в село» есть уязвимое место – это жилищный вопрос, который решается не везде одинаково хорошо. Для них предлагают построить специальное жилье, это тоже дополнительные затраты.

Здесь все-таки должна быть улица с двухсторонним движением, потому что крестьянские и фермерские хозяйства должны активно работать на рынке труда и привлекать специалистов, бегать за ними, искать мозги, предлагать различные возможности, чтобы они были заинтересованы в том, чтобы работать в данном хозяйстве. Почему только государство должно об этом заботиться? Тем более хозяйства частные, все заинтересованы в том, чтобы увеличить свою доходность, получать прибыль, производить продукцию.

Поэтому на эту позицию надо смотреть с двух сторон, насколько активны сами работодатели, что они знают о государственных программах, направленных на улучшение уровня занятости.

Басқа сөз сөйлеймін деушілер жоқ. Енді заң жобасы бойынша шешім қабылдайық.

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне агроөнеркәсіптік кешенді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»

Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі бас комитеттің ұсынысын және осы мәселе бойынша Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беріңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 43 депутат, «жақтағандар» – 43, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Заң қабылданды. Бұл мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет, аман-сау болыңыздар.

Құрметті депутаттар, келесі қаралатын мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Заң жобасы екінші оқылымда қаралады.

Сөз Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің мүшесі Нұрлан Құдиярұлы Бекназаровқа беріледі.

БЕКНАЗАРОВ Н.Қ. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Сіздердің қарауларыңызға «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы екінші оқылымда ұсынылып отыр.

Аталған заң жобасы ағымдағы жылдың 26-қыркүйегінде өткен Парламент Сенатының отырысында бірінші оқылымда мақұлданған.

Парламенттің бір топ депутаты бастамашы болып әзірлеген заң жобасының мақсаты мемлекеттік қызметшілердің жауапкершілігін арттырып, кадрлардың конкурстық іріктеу жүйесін жетілдіруге, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын күшейтуге, сондай-ақ мемлекеттік қызметтің сапасын жоғарылатып, халықтың мемлекеттік қызметке деген сенімін арттыруға ықпал етуге бағытталған.

Заң жобасы бойынша келіп түскен ұсыныстар мен ескертпелер жұмыс тобының және комитеттің кеңейтілген отырысында жан-жақты талқыланып, заң жобасына кейбір негізгі бағыттар бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу қажеттігі туындады.

Оның ішінде маңызды бағыттары бойынша қысқаша тоқталып өтетін болсам:

қолданыстағы тәртіпті сақтау мақсатында облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдарының денсаулық сақтау, білім беру, мәдениет пен спорт саласындағы басшыларын лауазымына тағайындау, сондай-ақ оларды лауазымынан босату кезінде тиісті уәкілетті мемлекеттік органдармен келісілу ұсынылуда;

саяси және әкімшілік мемлекеттік лауазымдағы бірінші басшылардың өздеріне бағынысты мемлекеттік қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін тікелей жауапкершілігін нақтылауға және регламенттеуге бағытталған түзетулер енгізілуде (бұл мәселе бірінші оқылымда Сенат депутаттарының тарапынан қызу талқыға түскен, біраз ұсыныс түскен болатын, солардың барлығы осы түзетуге енгізіліп, нақты ескеріліп отыр);

нормативтік құқықтық актілердің жобалары бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы ғылыми сараптаманың бірқатар актілерге, оның ішінде Парламент пен оның

Палаталарының нормативтік құқықтық қаулыларына қолданылмауы және аталған сараптама жүргізуге жататын басқа нормативтік құқықтық актілерді Үкіметтің айқындауы көзделуде;

балалардың құқықтарын қорғау, олардың денсаулығы мен қауіпсіздігінің аса маңыздылығын ескеріп және митингілер туралы заңнаманы жетілдіру мақсатында кәмелетке толмағандарды рұқсат етілмеген жиындарға тартқаны және пайдаланғаны үшін әкімшілік жауапкершілікті күшейту ұсынылуда;

облыстардың (республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) полиция департаменттерінің бастықтарын Президенттік кадр резервіндегі полиция қызметкерлерінің қатарынан Ішкі істер министрінің тиісті жергілікті атқарушы органмен келісу арқылы тағайындауы қарастырылған.

Сондай-ақ заң техникасына қатысты тағы да басқа позициялар бар. Барлық ұсыныстар өздеріңізге таратылған 19 позициядан тұратын салыстырма кестеге жинақталды.

Құрметті әріптестер, баяндалғанды ескере келе Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитеті «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасына өзгерістер мен толықтыруларды Сенат отырысының қарауына енгізеді.

Қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Нұрлан Құдиярұлына сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Заң жобасы бірінші оқылымда талқыланды, тағы да талқылаудың қажеті бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Басқа пікір болмаса, салыстырма кестені қараймыз.

Кестеге 19 түзету енгізілген, бас комитет бұл түзетулерді қабылдауды ұсынып отыр. Келісесіздер ме?

ОРНЫНАН. Келісеміз.

ТӨРАҒА. Онда заң жобасы бойынша салыстырма кестеге енгізілген түзетулерді бас комитеттің ұсыныстарымен дауысқа қоямын. Дауыс беріңіздер, құрметті әріптестер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 44 депутат, «жақтағандар» – 44, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Заң жобасына Сенат енгізген түзетулер қабылданды.

Енді Мәжіліс мақұлдаған қалған баптарды дауысқа қоямын. Дауыс беріңіздер, құрметті депутаттар. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 43 депутат, «дауыс бермегендер» – 1, «жақтағандар» – 42, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Мәжіліс мақұлдаған баптар қабылданады.

Сенат енгізген түзетулерді Мәжіліске жіберу туралы қаулыны дауысқа қоямын. Дауыс беріңіздер, құрметті депутаттар. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 44 депутат, «жақтағандар» – 44, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Шешім қабылданды. Бұл заң жобасы бойынша Сенат енгізген түзетулер Мәжіліске жіберіледі.

Тағы да айта кеткім келеді, мы инициировали поправку в закон, который предполагает предоставление права организациям культуры получить юридический статус РГП на праве хозяйственной деятельности. Наша идея заключается в том, чтобы объекты культуры имели возможность оказывать населению дополнительные услуги, касающиеся их сферы, также зарабатывать дополнительно доходы, чтобы улучшать свое материально-техническое оснащение, увеличивать уровень заработной платы для своих сотрудников, тем самым улучшать качество услуг в области культуры. Речь идет о судьбе огромного количества организаций, их у нас в стране более 7,5 тысячи.

Ни для кого не секрет, что сегодня в сфере культуры заработная плата ниже среднереспубликанской на 30 процентов, а для вспомогательного персонала, который работает в библиотеках, музеях и театрах, заработная плата вообще на низком уровне, в пределах 50-70 тысяч тенге на сегодняшний день.

По поручению Касым-Жомарта Кемелевича им увеличивают заработную плату с коэффициентом 1,72 к окладу, тем не менее это кардинально вопрос оснащения и качества не решает.

В данном вопросе много споров, нет единства в Правительстве, кто-то поддерживает, а кто-то против, считает, что это увеличит затратную часть бюджета. Нет единства мнений и среди депутатского корпуса. Поэтому принято решение отложить рассмотрение данной поправки на следующий период.

Мое предложение – вопросам и проблемам, которые накопились в сфере культуры, посвятить парламентские слушания в ближайшее время, где всесторонне, с участием Правительства, депутатов, экспертов, руководителей организаций культуры провести широкое обсуждение этого вопроса, чтобы прийти к единому решению. Надеюсь, вы меня поддержите.

Профильному комитету надо включить в план работ проведение парламентских слушаний. Я полагаю, что в следующем году сәуір немесе мамыр айында өткіземіз.

Осы заң бойынша шақырылған азаматтарға рақмет, аман-сау болыңыздар.

Құрметті әріптестер, енді депутаттық сауалдарға көшеміз. Сөз сенатор Нұрсипатовқа беріледі.

НҰРСИПАТОВ Н.Н. Рақмет.

Депутаттық сауал Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Маминге бағытталады.

«Уважаемый Аскар Узақпаевич! В наш адрес поступают обращения жителей Павлодарской области относительно неблагоприятной экологической обстановки, основными источниками которой являются промышленные предприятия, автомобильный транспорт и другие факторы. Такая ситуация в целом наблюдается и в других промышленных областях республики, в связи с чем назрела необходимость пересмотра действующей системы оценки воздействия на окружающую среду.

Следует заметить, что депутатами не раз поднимался вопрос пересмотра размеров административных санкций за нарушение экологического законодательства, а также возможности направления средств, поступающих от платы за эмиссию в окружающую среду, на решение вопросов, связанных с улучшением экологической ситуации соответствующего региона.

Данные подходы нашли свое отражение в проекте новой редакции Экологического кодекса, который должен поступить в Парламент в декабре текущего года. В частности, в отношении объектов первой категории, а это прежде всего крупные природопользователи, предусматривается переход на комплексные экологические разрешения, позволяющие эксплуатацию экологически опасного объекта с учетом определенных требований и с условием обязательного внедрения наилучших доступных технологий.

Более того, для предприятий, перешедших на систему комплексных экологических разрешений, разрабатываются меры стимулирования, в том числе налоговые. Однако консолидированного мнения между государственными органами по вышеуказанным подходам не имеется.

Так, если разработчик законопроекта Министерство экологии, геологии и природных ресурсов поддерживает вышеуказанные введения, то Министерство национальной экономики, напротив, возражает без мотивированной аргументации.

В этой связи просим рассмотреть предлагаемые меры, выработать согласованные подходы по введению регуляторного инструмента в отношении предприятий первой категории. О результатах рассмотрения депутатского запроса предоставить письменный ответ в установленный законом срок.

С уважением, депутаты Кубенов, Нурсипатов».

ТӨРАҒА. Сенатор Бектаев.

БЕКТАЕВ Ә.Ә. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің атына жолданады.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Қазақстанда малдың басын шетелге сату бойынша күрделі жағдай қалыптасып отыр. Көрші мемлекеттер, әсіресе Өзбекстан Республикасы мемлекетаралық сауда-саттық қарым-қатынасының оңтайлылығын пайдалана отырып, қазақстандықтардан жаппай мал сатып алу саясатын жүргізуде.

Мысалы, 2018 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстаннан тыс жерге 88 мыңға жуық мал сатылса, тек биылғы тоғыз айдың өзінде 333 мыңнан астам мал шығарылған. Бұл былтырғы жылмен салыстырғанда 3,8 есе көп. Сатылған ірі қараның саны екі есе, ал уақ малдың саны жеті есеге өскен.

Сыртқа сатылған мал басының 80 пайызын Өзбекстан Республикасының азаматтары сатып алған. Олар Қазақстанның шекара аумағында орналасқан Түркістан, Қызылорда облыстарынан ғана емес, Шығыс Қазақстан, Ақмола, Қарағанды, Алматы, Жамбыл облыстарынан да малдың сапалы бөлігін іріктеп алуда.

Ең сорақысы шетке сатылған малдың 50 пайызға жуығы репродуктивті аналық бастар, яғни көршілес мемлекеттер Қазақстанның малдарын етке ғана емес, өз малдарының сапасын жақсартуға және мал басын көбейту үшін де сатып алуда.

Бұл өз кезегінде әлі де 1991 жылдың деңгейіне жете қоймаған Қазақстандағы мал басының өсуіне кері әсерін тигізеді деген сөз.

Әрине, нарық заманында әрбір фермер, болмаса ауыл тұрғыны өздері өсірген малдарын қайда және қай бағамен сатамын десе де өз еркі. Мемлекет тарапынан ол үшін оңтайлы жағдайлар да жасалынуы тиіс. Ауыл тұрғындарының бай-қуатты болғаны өздеріне де, мемлекетке де маңызды екендігін бәріміз де жақсы түсінеміз. Бірақ шетелге мал шығарып сатумен айналысып жүргендердің көпшілігі шаруалар емес, ортада жүрген делдалдар. Шекара аумағындағы базарлардан арзымайтын бағаға мал сатып алып, арғы бетте қымбат бағаға сатып жатқандар да, Қазақстанның түкпір-түкпірінен мал саудалап жүргендер де екі жақтың алып-сатарлары. Себебі нағыз шаруа, еңбек адамы, маңдай терін төгіп жүрген фермер ешқашан да малдың аналық басын шетке сатпайды. Малдың көбеюі үшін аналық бастың қаншалықты керек екендігін шаруа жақсы түсінеді. Нағыз фермер малдың қайсысын сақтау керек, қайсысын етке жіберуге, қай бөлігін сатуға болатынын жақсы біледі.

Қазақстанда соңғы жылдары аграрлық секторды мемлекеттік қолдаудың арқасында мал шаруашылығының сапалық көрсеткіштері жақсара түсті. Малдың басы көбейді, сапасы мен өнімділігі артты, бөлінген ауқымды қаржыға шетелден қаншама элиталық мал тұқымдары алынды, селекциялық жұмыстар жақсарды. Қазақстаннан жаппай мал сатып алып жүрген шетел азаматтарының да осының бәрін көріп-біліп отырғандығы даусыз.

Осыны ескере отырып, Қазақстан Республикасы Үкіметінің тарапынан мал экспортына қатысты ауқымды және ұтымды шаралар қабылдануы қажет деп есептейміз. Ауыл шаруашылығы министрлігінің шетке шығаратын малдардың аналық бастарын шектеу туралы қабылдаған шешімі жеткіліксіз деп ойлаймыз.

Шекарадағы бекеттерден бөлек малды заңсыз өткізуге болатын өткелдер қаншама. Сондықтан ветеринарлық қызметтен бөлек, кеден және кіріс тағы да басқа құқық қорғау органдарының бұл бағыттағы жұмыстарын үйлестіретін Үкіметтің арнайы нормативтік құжаты қабылдануы керек. Бұл жерде нарық талабына сай өзге де механизмдерді пайдаланған тиімді болмақ.

Әсіресе, жергілікті жерлерде малдарды сойып, етін қайта өңдейтін өндірісті жаппай дамыту маңызды. Шетелге тірі мал емес, ет және ет өнімдерін сату әлдеқайда маңызды және пайдалы.

Бұл бағытта мал бордақылау мен ет өндірісін субсидиялау саясатын да нақты қарап, пысықтау қажет деп есептейміз. Қолдағы бар мәліметтерге сүйенсек, биылғы жылдың сегіз айында шет мемлекеттерге 4800 тонна қара мал мен қойдың еті сатылса, тірі мал күйінде 300 мыңнан астам бас сатылған, оны етке айналдырғанда 26 мың тоннадан асады, бұл 5,4 есе көп. Яғни біздің мемлекетте астық өндірісі сияқты экспортқа ет өнімдері емес, малдың

өзін сату әдетке айналып барады. Бұл жоғалтылған жұмыс орындары, қосымша табыс пен салық көздері екендігі даусыз.

Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, Қазақстан Республикасының Үкіметі тарапынан тиісті шаралар қабылдауыңызды өтінеміз.

Құрметпен, депутаты Бектаев».

ТӨРАҒА. Сенатор Мамытбеков.

МАМЫТБЕКОВ Е.Қ. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

«Первому заместителю Премьер-Министра – Министру финансов Республики Казахстан Смаилову. Депутатский запрос.

Уважаемый Алихан Асханович! Поводом данного депутатского запроса послужила ситуация, которая сложилась вокруг финансирования прикладных научных исследований в сфере мирного использования атомной энергии, выполняемых РГП «Институт ядерной физики» Министерства энергетики Республики Казахстан.

Для эффективного использования научно-технического и кадрового потенциала Института ядерной физики в 2017 году был объявлен конкурс на 2018 – 2020 годы на программно-целевое финансирование научно-технических программ. Проекты программ прошли все этапы согласования и процедуры.

По указанным программам суммы финансирования, поддержанные Республиканской бюджетной комиссией, оказались значительно ниже, чем одобренные Национальным научным советом.

Более того, Республиканская бюджетная комиссия поддерживает расходы по таким программам на уровне лимитов предыдущих лет, что, полагаю, неверно и не позволяет вести полноценно научно-исследовательские работы. При этом финансирование по данным программам было сокращено более чем на 40 процентов.

Возможности для увеличения финансирования науки Казахстана существуют. Так, согласно совместному приказу Министра энергетики и Министра образования и науки предусмотрено выделение на финансирование научно-исследовательских, научно-технических или опытно-конструкторских работ в размере 1 процента от затрат на добычу, понесенных недропользователями в период добычи углеводородов.

В Послании Первого Президента – Елбасы от 10 января 2018 года было отмечено, что для внедрения в экономику технологических изменений необходимо создавать условия для разработки и внедрения ядерных и радиационных технологий в различные отрасли экономики.

Согласно Посланию Елбасы от 5 октября 2018 года в течение пяти лет необходимо довести расходы на образование, науку и здравоохранение из всех источников до 10 процентов от ВВП.

В связи с вышеизложенным прошу Вас рассмотреть и поддержать возможность выделения дополнительных финансовых средств на сумму 232 миллиона тенге по научно-техническим программам Института ядерной физики в объеме, рекомендованном Национальным научным советом на 2020 год.

О результатах рассмотрения прошу письменно информировать в установленные законом сроки.

С уважением, депутаты Мамытбеков, Жолдасбаев, Кубенов».

Полный текст запроса на 5 страницах, приложение на 19 страницах.

ТӨРАҒА. Сенатор Сұлтанов.

СҰЛТАНОВ Е.Х. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы. Біздің сауалымыз Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Солтүстік Қазақстан облысы – 635 ауылдық елді мекенде тұратын ауыл халқының үлесі 54 пайызды құрайтын аймақ.

Ауылдық елді мекендердің жалпы санындағы 97 ауылдың халқы 50 адамнан кем, олар «Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық құрылысы туралы» Заңға сәйкес таратылуға жатады және дербес әкімшілік-аумақтық бірлік мәртебесінен айырылады. Соңғы үш жылдың ішінде 33 елді мекенді тарату шаралары жүргізілді.

Қазіргі уақытта заңнама тек аумақтық бірліктердің ең жақын ауылын тарату және оған қосылу схемасын реттейді, бұл ретте жоғары және орта даму әлеуеті бар ауылдарда көшіп келушілердің баспана сатып алуы үшін бюджеттен қаражат бөлу қарастырылмаған.

Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасында республикалық бюджеттен берілетін трансферттер арқылы өңіраралық қоныс аударуды мемлекеттік қолдау шаралары, оның ішінде тұрғын үймен қамтамасыз ету шаралары қарастырылған.

Ауылдық жерлерді тиімді дамыту және экономикалық тұрғыдан келешегі бар ауылдарда ресурстарды шоғырландыруға мүмкіндік беретін оңтайлы ауылдық елді мекендер схемаларын қалыптастыру үшін қолданыстағы «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасына өзгерістер мен толықтырулар енгізу мәселесін қарастыруды сұраймыз. Атап айтқанда, таратылған ауылдардың тұрғындары үшін жыл сайын тұрғын үй салуға немесе сатып алуға қаражат бөле отырып, оларға мемлекеттік қолдау көрсетуді қамтамасыз ету.

Бұл мәселені қолдау келешегі жоқ ауылдардың күрделі мәселелерін шешеді және қоныстанған азаматтардың осы шараларға деген қажеттілікті қабылдауына оң әсер етеді.

«Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалды қарау нәтижесі туралы заңмен белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді өтінеміз.

Құрметпен Сұлтанов, Перепечина».

ТӨРАҒА. Депутат Бортник.

БОРТНИК М.М. Рақмет, Дариға Нурсултановна.

«Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину. Депутатский запрос.

Уважаемый Аскар Узакпаевич! Наш депутатский запрос касается рекультивации хвостохранилища «Кошкар Ата» в Мангистауской области.

Как Вам хорошо известно, хвостохранилище является крупным источником загрязнения экологии и представляет существенную угрозу здоровью жителей Мангистау. Однако проблема рекультивации не находит своего решения многие годы, что вызывает законную озабоченность у жителей области.

В рамках Вашего визита в Мангистаускую область в мае текущего года Вами давалось протокольное поручение Министерству энергетики совместно с Министерством финансов и акиматом Мангистауской области рассмотреть вопрос по восстановлению объема финансирования проекта рекультивации хвостохранилища при уточнении бюджета на 2019 год. В конечном счете выделения финансирования не было.

Отмечу, что акиматом области в 2017 году была разработана проектно-сметная документация на рекультивацию объекта и получено заключение Государственной экспертизы.

Вместе с тем в 2019 году Министерством финансов проведен аудит в Министерстве энергетики, являвшемся на момент разработки ПСД администратором проекта. По итогам аудита, без каких-либо контактов с заказчиком и исполнителем ПСД, было вынесено необоснованное решение о якобы имеющихся ошибках в ПСД.

Несмотря на неоднократные поручения руководства Правительства, несогласованность действий центральных государственных органов ведет к затягиванию реализации проекта и ухудшению экологической обстановки в регионе.

В связи с вышеизложенным просим Вас, уважаемый Аскар Узакпаевич, предусмотреть финансирование для реализации данного проекта в республиканском бюджете на 2020 год.

О результатах рассмотрения депутатского запроса в соответствии со статьей 27 Конституционного закона Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов» просим дать письменный ответ в установленный законом срок.

С уважением, депутаты Бортник и Чельпеков».

ТӨРАҒА. Спасибо. Уже бюджет на подходе, вам надо активно работать.

БОРТНИК М.М. Работаем, Дариға Нұрсултановна.

ТӨРАҒА. Сенатор Құртаев.

ҚҰРТАЕВ Ә.С. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы. Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне арналады.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Менің депутаттық сауалым ұлы ғұламалардың бірегейі, екінші ұстаз атанған Әбу Насыр әл-Фарабидің 1150 жылдық мерейтойына байланысты маңызды мәселелердің шешімін табуға қолдау көрсету болып табылады.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев 2019 жылдың 2-қыркүйегінде Парламент Палаталарының кезекті сессиясының ашылуындағы бірлескен отырысында әл-Фарабидің 1150 жылдық мерейтойын атап өтуді Үкіметке

тапсырған болатын. Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауындағы «Рухани жаңғыру» мемлекеттік бағдарламасы мен «Ұлы даланың жеті қыры» мақаласындағы негізгі мақсат-міндеттерді жүзеге асыру мақсатында әл-Фарабидің 1150 жылдық мерейтойына дайындық барысында қазақстандық арнайы делегация Сирияның Дамаск, Ливанның Бейрут және Түркияның Стамбул қалаларына іс-сапармен барды.

Іс-сапардың мақсаты ұлы бабамызды зиярат етіп, жатқан жеріне Қазақстан тарапының қаржыландыруымен салынған «Әл-Фараби мәдени тарихы орталығы және кесенесі» құрылысының жай-күйімен жақынырақ танысу, 2020 жылы ұлы ойшыл Әбу Насыр әл-Фарабидің 1150 жылдығын өткізуге дайындық шараларын ұйымдастыру. Достас мемлекеттер арасындағы ортақ тарихи және мәдени құндылықтарды насихаттап, қарым-қатынастың жақсы платформасын құру.

Іс-сапар аясында қазақстандық делегация Дамаск қаласының мәрі Адель Аль Олабимен және Дамаск университетінің ректоры, профессор Мұхаммед Маһир Қабақибимен кездесті. Сонымен қатар қазақстандық делегация мүшелері Сирияның халықаралық академиясында дөңгелек үстелге қатысып, ұлы ойшыл Әбу Насыр әл-Фараби бабамыздың өмірі мен шығармашылығы, философиялық ой-толғамдары, әсіресе «Қайырымды қала» құру туралы айтқан ой-пікірлері кеңінен талқыға салынды.

Академия басшылығы Дамаск қаласындағы ғылыми ошақтар мен кітапханалардағы ұлы бабамыздың жазып қалдырған түпнұсқа еңбектерін анықтауға, қазіргі кезде қандай еңбектерінің сақталып отырғаны туралы мәліметтерді жинақтауға қолұшын беретіндіктерін де зор ықыласпен жеткізді. Осылайша, алдағы уақытта бірге атқарылатын жұмыстарға сәттілік тіленді. Қазіргі уақытта әл-Фарабидің қазақ тіліне аударылған ғылыми еңбектерінің саны жиырмаға жуық.

Осыған байланысты келесі мәселелерді шешуді ұсынамын:

1) Дамаск қаласындағы Әбу Насыр әл-Фараби бабамыздың мавзолейінің құрылысы аяқталған. Алайда қазіргі уақытта мавзолей Қазақстанның да Сирияның да қарауында емес, әл-Фараби бабамыздың мавзолейі ресми түрде заңды шешімін тауып, пайдалануға берілуі керек;

2) бүгінгі күні әл-Фарабидің еңбектерінің саны әр түрлі айтылып жүр. Мерейтойдың алдында әл-Фараби бабамыздың бізге әлі беймәлім (Иранда, Түркияда, Сирияда және Еуропа елдерінде жатқан) барлық еңбектерін жинастырып, қазақ, орыс және ағылшын тілдеріне аудару, толық шығармалар жинағын шығару керек;

3) Әбу Насыр әл-Фарабидің өмірі мен еңбектерін, мұрасын терең зерттейтін мемлекет есебінен қаржыландырылатын ғылыми орталық ашу керек;

4) ұлы ойшылдың туған жері Отырар-Түркістан өңірінде әл-Фарабидің мирасын жаңғырту бойынша кешенді іс-шараларды қолға алу. Дамаск қаласындағы Әбу Насыр әл-Фараби бабамыздың басына соғылған мавзолейдің көшірмесін Отырар қалашығынан салу кезек күттірмейтін игілікті істің бірі. Бұл Отырар-Түркістан өңіріне мәдени туризмді дамытуға үлкен серпін берері сөзсіз. Жалпы рәмзи кесене салу ислам дінінде де, яғни біз ұстанатын Ханафи мазхабында да бар. Өзбек бауырларымыз осыдан біраз жыл бұрын Самарқанд қаласынан Имам әл-Бухариге арнап рәмзи кесене салғаны есте. Және де Отырар, Оқсыз қалашықтарының орнын абаттандыру керек;

5) «әл-Фараби – Аршала» аймағын салу. «Аршала» – жаратушының адам баласына берген материалдық-рухани өмір сүру және таным кеңістігі. Отырар-Түркістан өңірінде еліміздегі кешенді әл-Фараби – Аршаласы планетарийін салу да ұлтымыздың аспан әлемі мен ғарыш саласындағы көне таным-білігін, даңқты ғұлама жерлесіміз – әл-Фарабидің ғылыми жетістіктері негізге алыну керек;

6) жас ұрпақты ілім-білімге, ғылымның жауһарларына қызықтырып, оларға рухани, патриоттық тәрбие беру мақсатында әл-Фараби бабамыздың өмірінен көркем және деректі фильмдер түсіру керек;

7) Әбу Насыр әл-Фараби еңбектерін болашақ ұрпақты тәрбиелеуге оқу бағдарламаларына енгізіп, оқу құралы ретінде пайдалану керек.

Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалды қарау нәтижесі туралы заңмен белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Құрметпен, депутат Құртаев».

ТӨРАҒА. Сенатор Жолдасбаев.

ЖОЛДАСБАЕВ М.С. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

«Первому заместителю Премьер-Министра – Министру финансов Республики Казахстан Смаилову Алихану Асхановичу. Депутатский запрос.

Уважаемый Алихан Асханович! Поводом нашего депутатского запроса является оказание содействия во включении в перечень особо важных групповых и локальных систем водоснабжения, являющихся безальтернативными источниками водоснабжения, утвержденный приказом Министра сельского хозяйства Республики Казахстан от 31 марта 2015 года в части дополнения в указанный приказ субсидий на 2020 – 2022 годы 95 населенных пунктов в Жамбылской области, где проживают 232 тысячи человек.

По данным населенным пунктам акиматом Жамбылской области разработаны соответствующие документы, необходимые объемы финансирования рассчитаны в соответствии с требованиями.

Уважаемый Алихан Асханович, учитывая высокую социально-экономическую значимость данного вопроса, просим Вас оказать содействие во включении вышеуказанных населенных пунктов в названный перечень и выделения из республиканского бюджета на 2020 – 2022 годы финансовых средств в сумме 762 миллиона 488 тысяч тенге.

На основании вышеизложенного и в соответствии со статьей 27 Конституционного закона Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов» просим о результатах рассмотрения депутатского запроса дать письменный ответ в установленные законом сроки.

С уважением, депутаты Жолдасбаев, Нуралиев, Мамытбеков».

Полный текст депутатского запроса на двух листах прилагается.

ТӨРАҒА. Сенатор Тағымов.

ТАҒЫМОВ М.М. Біздің депутаттық сауалымыз Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Асқар Ұзақбайұлы Маминге жолданады.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Бүгінде әлемдік ауқымда таза ауыз су көздерінің тапшылығы анық байқалуда. Осыған орай еліміздегі жерасты ауыз су көздерінің қорын сақтау мен оның ластануына жол бермеудің маңызы ерекше.

Осындай жағдайдың басты бір мысалы Ақтөбе облысындағы Темір мен Мұғалжар аудандары тұсында орналасқан «Көкжиде» құмды алқабындағы жерасты ауыз су орны. Ақтөбе облысында ауыз су тек жерасты көздерінен алынады. Бұл ауыз сумен Қызылорда, Батыс Қазақстан, Маңғыстау, Атырау облыстары тұрғындарын да жабдықтау жоспарланған еді.

Ең алдымен айтарымыз, «Көкжиде» алқабының экологиялық, ғылыми және мәдени алатын орны мен маңызы аса айрықша. «Көкжиде» құмындағы судың минералдануы, жұмсақтығы және басқа да сипаттамалары әлем ғалымдарын таңғалдырған.

Кеңес Үкіметі кезінде осы құм алқабында мұнай кендерін барлауға және пайдалануға қатаң тыйым салынған. Тәуелсіздік алғаннан кейін осы талаптар орындалған болатын. Бірақ соңғы жылдары барлық зерттеулер «Көкжиде» құмдарының, жер асты суларының мұнай өнімдерімен мықты ластануын көрсетуде.

Ақтөбе облысы бойынша Экология департаментінің деректеріне сәйкес көмірсутек шикізатын барлап өндіретін «СНПС-Ақтөбемұнайгаз», «КМК Мұнай», «Өріқтау Оперейтинг» және де басқа мұнай компаниялары «Көкжиде» жерасты суының сапалық құрамына теріс әсерін тигізуде. Нақты деректерге сүйенсек, кейбір бақыланған ұңғымаларда мұнай өнімдерінің шекті рұқсат етілген концентрациясы 3-тен 42 есеге дейін. Нәтижесінде мұнай компаниялары «Көкжиде» қорық аумағын екі есеге азайтып, ал шетелдік инвесторлар 3-5 жыл аралығында саны 300-ден асқан барлау ұңғымаларына тағы 100-ге жуық барлау ұңғымаларын бұрғылауды көздеп отыр. Сарапшылар болса мұнайды алқап суларына енген деп мойындайды.

Сонда не істеу керек? Бұл арада басты айыпкер жер қойнауын пайдаланушы екені талас тудырмайды деп ойлаймыз.

Тұжырымдап айтқанда, көмірсутегі шикізатын шығаратын компаниялардың «Көкжиде» құмды алқабындағы қызметі мен іс-қимылдарын жан-жақты қатаң бақылауға алып, игілікті болашағымыз үшін қажет болса тіпті олардың қызметін шектеу бағытында біраз жұмыстар жасау қажет деп ойлаймыз.

Қазақтың байтақ жері біз үшін бабаларымыздың аманаты. Ақтөбе жұртшылығының сұрауы да талабы да бір – шұғыл түрде «Көкжиде» кен орнының жер асты сулары қорын сақтау бойынша шаралар қабылдау.

Ертең ішерге су, демалуға ауа қалмаса, бес күн жақсы болғанымыздан не пайда? Бес күндігімізді, тек бүгінгі жақсы болғанымызды ойлаған – бұл ойдың да, намыстың да таршылығы деп санауға болады.

Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Аталған мәселені сізге жеткізе отырып, оның аса маңыздылығына көңіл аударуыңызды сұраймыз.

Сондай-ақ «Көкжиде» құмдары мен «Көкжиде» жерасты сулары табиғи қорықтың байлығын сақтап қалу мақсатында жер қойнауын пайдаланушылардың пайдалы қазбаларды барлау және өңдеу кезінде қоршаған ортаны сақтау талаптарын қатаң орындауын

қадағалауға тәуелсіз экологиялық ұйымдарды жұмылдыруды және «Көкжиде» жерасты суларының қорын, оның геологиялық құрылымы мен ағыстық қозғалысын анықтау ретінде шұғыл шара қолдануыңызды сұраймыз.

Депутаттық сауалды қарау нәтижелері туралы заңда белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Сенат депутаттары Тағымов, Жұмағазиев».

ТӨРАҒА. Сенатор Жүсіп.

ЖҮСП Н.Б. Құрметті әріптестер, менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Бердібек Машбекұлы Сапарбаев мырзаға арналады.

«Құрметті Бердібек Машбекұлы! Менің депутаттық сауалыма медицинаны дамытуға және білікті медициналық кадрлармен жасақтауға қатысты Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің өкілдерімен кездесулер негіз болып отыр.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев биылғы Жолдауында: «Үшжылдық бюджет аясында денсаулық сақтау жүйесін дамытуға қосымша 2,3 триллионнан астам теңге бөлінеді» деп мәлімдеді. Осындай мемлекеттік қолдаудың арқасында қазір медицина саласының материалдық-техникалық базасы айтарлықтай жақсарды, емдеудің инновациялық технологиясы енгізіліп жатыр. «Саламатты Қазақстан», «Денсаулық» бағдарламаларының пайдасын халқымыз көріп отыр.

Қазіргі таңда Қазақстанда 230 мың медицина қызметкері бар, оның ішінде 70 мың дәрігер, 160 мыңнан астам орта медицина персоналы жұмыс істейді.

Әлем өзгерді: жаңа технология тез дамып жатыр, соған сәйкес қоғамның да сұраныс талабы артып отыр. Жүздеген білікті дәрігер халқымыздың денсаулығын кірпік қақпай күзетіп тұрғанын да айтуымыз керек.

Бірақ осы заманғы аппаратурасы бар ең жақсы материалдық-техникалық база дегеніңіз кәсіби мамандарсыз, адам факторынсыз құр әшейін темір ғана болып қалмақ. Іс жүзінде онымен жұмыс істейтін мықты мамандар табыла бермейді. Күнделікті өмірде наука адамды емдеуден бұрын диагнозды дәл қою мәселесінің өткір тұрғандығын көріп жүрміз. Диагноз дұрыс қойылмағандықтан оның арты қаншама қайғылы жағдайға душар етуде.

Жыл сайын медицина саласына жоғары оқу орындарын бітірген жүздеген жас маман келеді. Солардың көбісінің қажетті білімі мен дағдысы, дәрігерлік машығы нашар. Олардың көбісі дербес жұмыс істеуге әзір болмай шығады, операция столында бір сәт тұрып көрмеген, озық техникамен жұмыс істеуді білмейтін тәжірибесіз маманнан не күтуге болады? Тіпті иненің өзін дұрыс шанши алмайтындар да кездеседі. Себепсіз салдар болмайды.

Тиісті салаға маманданбаған жоғары оқу орындарында дәрігерлерді даярлау ісіне жол беріп отырмыз. Елдегі бірқатар педагогикалық, жекеменшік университеттер дәрігер кадрларын оқытуға көшті. Басқа салада эксперимент жасауға болатын шығар, бірақ дәл осы медицина саласында мұндай эксперимент жасауға болмайды. Дәрігерлерді тек қана осы

салаға бағдарланған, терең тарихы мен заманауи мүмкіндігі зор, бұрыннан қалыптасқан университеттерде ғана оқыту қажет деп есептеймін.

Құрметті Бердібек Машбекұлы, қазір біз бұрынғы кеңес кезінде кемел білім алған дәрігерлердің игілігін көріп отырмыз, олар кеткеннен кейінгі жағдай қалай болады? Сондықтан профильді емес жоғары оқу орындарының жанынан медицина факультеттерін ашудың қандай қажеттігі бар? Мұндай факультеттердің клиникалық, қаржылық, ұйымдастырушылық мүмкіндіктері қаншалықты? Кадр тапшылығын жоямыз деп жүріп, біліксіз кадрлар қаптап кетсе, күні ертең кім жауап береді? Осы сұрақтардың жауабын сізден сұраймын.

«Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалды қарау нәтижелері туралы заңда белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруді сұраймын.

Құрметпен, Нұртөре Жүсіп».

ТӨРАҒА. Сенатор Әкімов.

ӘКІМОВ Р.Қ. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

«Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину. Депутатский запрос.

Уважаемый Аскар Узақпаевич! По прогнозам экспертов, из-за неблагоприятных погодных-климатических условий в 2019 году в стране будет собран урожай зерновых примерно на 2,5 миллиона тонн меньше, чем в 2018 году, и ожидаемый объем производства зерна составит в пределах 17 миллионов тонн.

Полагаем, что такой дисбаланс в зерновом производстве в случае сохранения нынешнего объема экспорта зерна уже в следующем году может отрицательно повлиять на стоимость продукции, продуктов и изделий из зерна, особенно хлебобулочных изделий.

По имеющимся данным, ежегодный объем собранного урожая зерновых распределялся в среднем на такие нужды:

производственное потребление – 6 миллионов тонн (корм скоту и птице, семена и другие цели);

переработка в продовольственных целях – 5 миллионов тонн;

промышленное производство – 1 миллион 800 тысяч тонн;

экспорт – более 8,5 миллиона тонн;

потребление населения – 320 тысяч тонн;

разные потери – 660 тысяч тонн.

Таким образом, внутренняя потребность страны с учетом потерь составляет в среднем 14 миллионов тонн, или около 80 процентов урожая текущего года.

Следует отметить, что в последние годы наблюдается уменьшение запасов зерна на начало отчетного года. В частности, если на начало 2018 года зерновой запас составлял более 16 миллионов тонн, то к 2019 году – только 14,55 миллиона тонн, а к 2020 году он может составить около 9 миллионов тонн.

Как правило, запасом зерна является объем не использованного на конец года зернового фонда сельхозтоваропроизводителей, находящийся на хранении в

хлебоприемных предприятиях, мелькомбинатах и складских помещениях сельхозтоваропроизводителей.

На наш взгляд, данный объем запасов зерна является весьма сомнительным по причине того, что статистическая отчетность как сельхозтоваропроизводителей, так и элеваторов, и хлебоприемных пунктов не отражает объективной действительности.

Буквально на днях на страницах средств массовой информации были сообщения о том, что в Восточно-Казахстанской области на складах ТОО «ХПП «Шығыс-Астык», где хранился государственный резерв, обнаружена недостача зерна объемом 17,4 тысячи тонн, что составляет более 98 процентов от общего объема, переданного на хранение данному товариществу АО «НК «Продовольственная контрактная корпорация».

Учитывая изложенное, в целях обеспечения продовольственной безопасности страны и недопущения в начале следующего года повышения цен на хлеб и хлебобулочные изделия, муку и мучную продукцию считаем необходимым:

- 1) в начале 2020 года провести полную инвентаризацию объема государственного резерва зерна, переданного на хранение по линии АО «НК «Продовольственная контрактная корпорация»;
- 2) рассмотреть возможность создания стратегического неприкасаемого запаса зерна;
- 3) обеспечить контроль за экспортом зерна в целях исключения вывода зерновыми компаниями дополнительных объемов зерна за рубеж под видом обязательного выполнения международных контрактов.

Вместе с тем в соответствии с информацией по состоянию на 9 октября 2019 года АО «НК «Продовольственная контрактная корпорация» было закуплено всего 3,5 тысячи тонн зерна из запланированных 500 тысяч тонн. Поэтому необходимо активизировать работу в данном направлении.

Также в текущем году могут возникнуть проблемы с закладкой качественного семенного материала из-за обильных дождей, которые прошли в северных регионах страны во время нынешней уборочной страды, которые привели к ухудшению качества зерновых культур. В этой связи требуется принять меры по созданию запаса семенного зерна на проведение весенне-полевых работ в 2020 году.

С уважением, депутат Сената Акимов».

ТӨРАҒА. Сенатор Мұсабаев.

МҰСАБАЕВ Т.А. Ракмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

«Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину. Депутатский запрос.

Уважаемый Аскар Узакпаевич! В настоящее время обучение и первоначальную летную подготовку пилотов для гражданской авиации Республики Казахстан осуществляет АО «Академия гражданской авиации», пакет акций которого принадлежит государству. Финансирование обучения и первоначальной летной подготовки пилотов производится на бюджетные средства, а также небольшим количеством частных заказчиков.

После череды тяжелых авиационных происшествий был проведен анализ системы обучения и первоначальной летной подготовки пилотов для нужд гражданской авиации Казахстана в стенах этой академии, который показал наличие серьезных недостатков,

угрожающих безопасности полетов и авиационной безопасности, а также коррупционных рисков.

Из всех привлекаемых академией средств не более 10 процентов расходуются на академическое образование, а оставшиеся предназначаются для финансирования первоначальной летной подготовки на реальных учебно-тренировочных воздушных судах под руководством пилотов-инструкторов. Сама академия первоначальную летную подготовку пилотам-курсантам не дает, а лишь распределяет их группами по частным учебно-тренировочным центрам по 5-20 человек. При этом каких-либо открытых конкурсов или тендеров на данную работу среди частных учебно-тренировочных центров, как правило, не проводится.

Распределение государственных финансовых средств, тем более без конкурсных или тендерных процедур, является зоной повышенных коррупционных рисков, которые в данном случае реализуются при проведении первоначальной летной подготовки пилотов-курсантов с привлечением и участием частных учебно-тренировочных центров.

Далее. Частные учебно-тренировочные центры, по которым коррупционные риски реализовались, вынуждены экономить на всем, в первую очередь на мерах по обеспечению безопасности полетов и авиационной безопасности. Другими словами, подготовка пилотов-курсантов не соответствует требованиям и нормам Международной организации гражданской авиации (ИКАО), что изложено примерами в полном тексте моего депутатского запроса.

Более того, деятельность академии сопровождается непрерывными скандалами и обвинениями в некачественной или вообще фиктивной подготовке пилотов и других авиационных специалистов гражданской авиации. Достоверно установлено, что будущим пилотам и инженерам гражданской авиации в стенах академии разрешается проходить дистанционное обучение. Это ужасно!

Несмотря на все эти безобразия, Академия гражданской авиации запрашивает дополнительно 76 миллиардов бюджетных средств якобы для повышения уровня подготовки авиационных специалистов.

В этой связи предлагается обучение и подготовку пилотов для нужд отрасли гражданской авиации в этой академии прекратить с последующей передачей данной функции в Военный институт Сил воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан имени Талгата Бегельдинова, в котором производится обучение и подготовка пилотов и других авиационных специалистов для нужд Вооруженных Сил Республики Казахстан.

Более того, Военный институт является правопреемником знаменитого Актюбинского высшего летного училища гражданской авиации, которое готовило пилотов для отрасли гражданской авиации всего Советского Союза и стран Варшавского договора, имеет отличную репутацию, серьезную авиационно-техническую базу, опытный инструкторский состав, учебные аэродромы, самое главное, серьезные учебные воздушные суда Як-18Т, отвечающие требованиям ИКАО по всем параметрам. При этом никаких бюджетных расходов не потребуется. Все они будут покрыты теми же бюджетными средствами, выделяемыми академии для обучения и первоначальной летной подготовки пилотов. Также не потребуются больших изменений в нормативно-правовую базу, так как

на военную и гражданскую авиацию распространяются одни и те же законы физики. В случае выполнения данного сценария Республика Казахстан и общество получат следующие выгоды.

Первое. Минимизируются коррупционные риски, так как выделяемые государственные бюджетные средства будут осваиваться государственным предприятием, а именно Военным институтом Сил воздушной обороны, имеющим на своем балансе воздушные суда, учебно-материальные фонды, авиационно-техническую базу, учебные аэродромы, а также опытный инструкторский и преподавательский состав.

Второе. Летное обучение и первоначальная летная подготовка в стенах Военного института будут производиться на воздушных судах Як-18Т, имеющих максимальный взлетный вес до 1500 килограммов, что дает устойчивость в полетах, минимизирует риски сваливания и потери управления самолетом.

Третье. Страхование ответственности в случае гибели или получения увечий курсантами при выполнении полетов будет производиться на государственном уровне и в полном объеме, как того требует законодательство.

Четвертое. Будущие пилоты будут обучаться и проживать на казарменном положении с соответствующим объектовым режимом и распорядком, которые дисциплинируют, подтягивают и организуют будущих пилотов гражданской авиации, что весьма полезно для их дальнейшей трудовой деятельности в отрасли.

Пятое. После окончания выпускники Военного института будут получать воинское звание «лейтенант», станут офицерами запаса Вооруженных Сил Республики Казахстан и будут являться горячим резервом для военно-транспортной авиации Сил воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан.

В случае осуществления данных планов гражданская авиация Республики Казахстан выиграет и усилится в целом. Со временем исчезнет зависимость страны от привлечения иностранных пилотов, что повысит уровень национальной безопасности и обороноспособности страны, поскольку авиация, в том числе и гражданская, и ее высокий инфраструктурный, учебный, технический и кадровый потенциал – это есть стратегический ресурс государства.

На основании изложенного прошу Вас обратить внимание на ситуацию в Академии гражданской авиации, а также принять меры в части подготовки пилотов гражданской авиации в нашей стране.

Депутат Мусабаев».

ТӨРАҒА. Баршаларыңызға рақмет, өте жақсы, терен, нақты сауалдарыңызды қойып жатырсыздар. Тағы да естеріңізге сала кетейін, Үкіметтің берген жауаптары нақты, толық болмаса Үкімет өкілдерін не комитеттердің отырысына, не Сенаттың отырысына мына трибунаға шақырып, тікелей сұрақ қоюға құқықтарыңыз бар. Соны қолға алыңыздар, бақылап отырыңыздар.

Не должно быть отписок, не должно быть формальных ответов. Если нас ответ не устраивает, мы можем пригласить их на заседание профильных комитетов либо по большим вопросам, касающимся в целом интересов республики, мы можем пригласить на трибуну во время заседания Сената в разделе «Запросы». Келісесіздер ме?

ОРНЫНАН. Келісеміз.

ТӨРАҒА. Күн тәртібіндегі мәселе толық қаралып болды. Отырысты жабық деп жариялаймын, аман-сау болайық.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

Д. НАЗАРБАЕВА

МАЗМҰНЫ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ
2019 жылғы 10 қазан

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (бірінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам жилищно-коммунального хозяйства», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан, (первое чтение)

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің міндетін атқарушы Қ.А. ӨСКЕНБАЕВТЫҢ баяндамасы

Доклад исполняющего обязанности Министра индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан УСКЕНБАЕВА К.А. 1

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ӘБДІКЕРОВ Р.Қ. 3

КӨБЕНОВ М.Ш. 4

ДҮЙСЕМБАЕВ Ғ.И. 5

БОРТНИК М.М. 6

МҰҚАШЕВ Т.Т. 7

САФИНОВ Қ.Б. 9

ТОҚТАБАЕВ Т.С. – Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму вице-министрі, вице-министр индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан 11

СҮЛЕЙМЕН Л.Ж. 12

НӨКЕТАЕВА Д.Ж. 14

ҚАПБАРОВА А.Ж. 15

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. 15

НҰРЖІПТОВА Д.Ө. 16

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Ә.С. ҚҰРТАЕВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству КУРТАЕВА А.С.	18
---	----

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

САФИНОВ Қ.Б.	19
ӘДІЛБЕКОВ Д.З.	21
МАМЫТБЕКОВ Е.Қ.	23
ДЖАҚСЫБЕКОВ С.Р.	24

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне агроөнеркәсіптік кешенді реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам регулирования агропромышленного комплекса» (второе чтение)

Аграрлық мәселелер, табиғатты пайдалану және ауылдық аумақтарды дамыту комитетінің мүшесі Д.М. МУСИННІҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по аграрным вопросам, природопользованию и развитию сельских территории МУСИНА Д.М.	25
--	----

Сөз сөйлеген:

Выступил:

БЕКТҰРҒАНОВ С.Ш.	27
-----------------------	----

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам государственной службы и противодействия коррупции» (второе чтение)

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің мүшесі Н.Қ. БЕКНАЗАРОВТЫҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам БЕКНАЗАРОВА Н.К.	29
---	----

Депутат Н.Н. НҰРСИПАТОВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата НУРСИПАТОВА Н.Н. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	31
---	----

Депутат Ә.Ә. БЕКТАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата БЕКТАЕВА А.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	32
--	----

Депутат Е.Қ. МАМЫТБЕКОВТИҢ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары – Қаржы министрі Ә.А. Смайылға депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата МАМЫТБЕКОВА Е.К. к Первому заместителю Премьер-Министра Республики Казахстан – Министру финансов Республики Казахстан Смаилову А.А.	34
--	----

Депутат Е.Х. СҰЛТАНОВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата СУЛТАНОВА Е.Х. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	35
---	----

Депутат М.М. БОРТНИКТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата БОРТНИКА М.М. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	35
--	----

Депутат Ә.С. ҚҰРТАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата КУРТАЕВА А.С. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	36
--	----

Депутат М.С. ЖОЛДАСБАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары – Қаржы министрі Ә. А. Смайылға депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЖОЛДАСБАЕВА М.С. к Первому заместителю Премьер-Министра Республики Казахстан – Министру финансов Республики Казахстан Смаилову А.А.	38
--	----

Депутат М.М. ТАҒЫМОВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ТАГИМОВА М.М. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	39
--	----

Депутат Н.Б. ЖҮСІПТИҢ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары Б.М. Сапарбаевқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЖУСИПА Н.Б. к Заместителю Премьер-Министра Республики Казахстан Сапарбаеву Б.М.	40
--	----

Депутат Р.Қ. ӘКІМОВТІҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата АКИМОВА Р.К. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.41

Депутат Т.А. МҰСАБАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

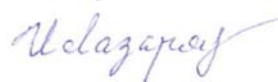
Депутатский запрос депутата МУСАБАЕВА Т.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.42

ШЖҚ-дағы "Материалдық-техникалық
қамтамасыз ету басқармасының
инженерлік орталығы" РМК директорының
міндетін атқарушы

А. Құсайынов

Стенографиялау қызметінің
жетекші редакторы

И. Шыныбаева